

ABONAMENTUL:

un an . . . 28— Cor.
 jumătate an 14— "
 3 luni . . . 7— "
 o lună . . . 2-40 "
 Numărul poporal:
 un an . . . 4— Cor.
 jumătate an 2— "
 Pentru România și
 Serbia . . . 10— franci.
 Numărul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe an
 40 franci.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA:
 Strada Baththányi Nrul 2.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Mulțămite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fileri.
 Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.
 Telefon pentru oraș, so-
 mitat și interurban Nr. 730.

Convocare.

Alegătorii români aparținători partidului național român din comitatele: **Arad, Cenad Bichiș** sunt invitați la

adunarea poporală

care se va ține la **Arad în 16 Februarie 1911 st. n. la 11 ore a. m., în Casa națională**.

Obiectele:

1. Situațiunea politică.
2. Dreptul limbei românești.
3. Votul universal.
4. Prezentarea proiectului de rezoluțiune.

Mihail Veliciu

Dr. Cornel Ardelean	Ioan Cure	Augustin Grozescu	Ignatie Mara	Dr. Ștefan C. Pop	Iancu Ștefănuț
Dr. Vasilie Avramescu	Nicolae Codrean	Iuliu Givulescu	Damaschin Medre	Dr. George Popoviciu	Teodor Stan
Avram Avramuț	George Ciobriș	Protasie Givulescu	Ioan Musca	Dr. Teodor Pap	Aurel Șuluț
Pavel Ageu	Dr. Remus Chicin	Cornel Grozda	Solomon Madincea	Dr. Iuslin Petruțiu	George Suciuc
Antonie Aode	Nicolae Chicin	Nicolae Grecu	Nistor Mara	Ioan Popoviciu	George Serb
Vasilie Anghelini	Ioan Codrean	Alexandru Gligor	Ioan Mladin	Petru Pele	George Șișu
George Ardelean	Mihai Curta	Dr. Iacob Hotăran	Istomie Mladin	Cosma Popescu	Todor Ștefanescu
Ioan Iosif Ardelean	Ioan Chebeleu	Todor Hălmăgian	Ioan Montani	Cornel Popescu	Iosif Ștefanescu
Vasilie Albu	Petru Chebeleu	Iosif Hanciu	Aurel Mara	Alexandru Pop	Ioan Sîrb
Ioan Aconi Vărtaciu	Zamfir Conopan	George Hăiduc	Cornel Montia	Emil Popoviciu	Todor Șuteu
Lazar Adamoviciu	George Crainic	Ștefan Hotăran	Iustin Montia	Uroș Păteanu	Ilie Selejan
Ioan Ardelean	Aurel Ciorogar	Nicolae Hărduț	Ioan Micloși	Aurel Petroviciu	Gligor Selejan
Ioan Andrei	Mihai Cosma	Romul Hărduț	Ioan Morariu	Iuliu Pop	Ștefan Șiclovan
Augustin Beleş	Axentie Chirila	Iuliu Herbay	Aurel Morariu	Ioan Petrilă	Iosif Șiculan
Dr. Dimitrie Barbu	George Călb	Dr. Sever Ispravnic	Teodosie Moț	Vasilie Popoviciu	Ioan Șeredan
Dr. Teodor Burdan	Tănăsie Cociuba	Dr. Cornel Iancu	George Moldovan	Iosif Popoviciu	Cornel Săbău
Dr. Sever Barbura	Alexandru Cuiedan	Lazar Iorga	Fabriciu Manuilă	Iosif Popa	Nicolae Sirca
Dr. Eugen Beleş	Petru Dobrău	Ioan Iercoșan	Constantin Mihulin	Vincentie Pantoș	Ilie Stoica
Savu Baciş	Petru Dulhaz	George Ispravnic	Virgil Mihulin	George Petroviciu	Onuț Sîrb
Avram Borcuța	George Demșorean	Iustin Iancu	Ioan Marșieu	C. Puticiu	Constantin Savu
Pavel Beldea	Dimitrie Dubăștean	Aurel Iancu	Dimitrie Muscan	Emil Păcurar	Petru Truția
Alesandru Bozgan	George David	Silvius Ispravnic	Cornel Mladin	Tănăsie Precup	Ioan Tămaș
Vasile Beleş	Constantin David	Solomon Jurcoane	Teodor Memetea	Ioan Popescu	Dimitrie Tămaș
Iosif Berar	Mihai Drăgan	Alexa Joie	Pascu Moț	Iosif Păcuț	George Turic
George Bătrâna	Iosif Dan	Iuon Jivan	Vasilie Mornăilă	Ștefan Puta	Laurențiu Toader
Ioța Bodea	Ioan Dudaș	Emanuil Jugu	Iuon Mădincea	Arc. Ponta Mărghitan	Augustin Târziu
Ioan Bocicu	George Dîrlea	Nicolae Ionescu	Paul Mercea	Avram Puta	Sava Tămășdan
Nicolae Băbău	George Domocuș	Laurențiu Juga	Sabin Micluța	Alexiu Popoviciu	Teodor Tuleu
Petru Bărzovan	George Feier	Mihail Lucața	Maximilian Miclea	Victor Popoviciu	Ioan Tătar
Todor Bălțean	Pavel Felnean	Cornel Lazar	Ioan Mihuț	Gavril Popluca	Alesandru Tărău
Constantin Bârlea	Ioan Fofiu	Dr. Laurean Luca	Todor Magoș	Aurel Pop	Ioachim Turcu
Petru Bianga	Valeriu Felnean	Filip Leuca	George Mladin	Meletie Pop	P. Teodoroviciu
Simion Buda	Ludovic Fazecaș	Nicolae Lăzărescu	Dr. Ioan Nemet	Romul Popoviciu	Partenie Turcu
Ioan Burza	Toader Fălcușan	Ștefan Leucuța	Dr. Aurel Novac	Cornel Pop	George Tămășdan
Gavril Bodea	Victor Faur	George Lupuț	Dimitrie Nistor	Aurel Părvu	Traian Terebenț
Petru Borlea	Alexandru Florea	George Leric	Petru Nemet	George Popa	Patriciu Țucra
Simeon Bulc	Nicolae Fulge	Simeon Leric	Iustin Nica	Alesandru Popa	Dr. Ioan Ursu
Iuliu Bodea	George Faur	Arsenie Leuca	Vasilie Neiculescu	George Pribac	Cornel Ursuț
Nicolae Balta	Iuon Filimon	George Leuca	Romul Nestor	Sava Raicu	Ioan Ursuț
Pintea Covaci	Petru Fleșeru	Aurel Leuca	Vasilie Neamț	Dr. Ioan Robu	Dr. Romul Veliciu
George Crișan	Vasilie Goldiș	Dr. Iustin Marsieu	Todor Negru	Luca Raicu	Trăian Vătan
Pera Cuparescu	Dr. Lazar Ghebeleș	Dr. Emil Montia	George Nichin	Isidor Raicu	Romul Vătan
Zaharie Cuparescu	Dr. Aurel Grozda	Dr. Vinc. Marcoviciu	Dr. Nicolae Oncu	Ștefan Rusu	Dimitrie Vidi
Ioan Cuparescu	Procopie Givulescu	Gligor Moisa	Iosif Ognean	Dimitrie Roman	Temie Vasica
Petru Călean	Ioan Georgia	Teodosiu Moțiu	Vasilie Olariu	Nica Raț	Petru Vesa
Ioan Covaci	Todor Gârba	Simeon Mârza	Teodor Oarga	Dr. Ioan Suciuc	Aurel Varga
Ioan Cosma	Pera Giurcoane	Ioan Mladin	Solomon Oprea	Axentie Secula	George Voștinariu
Iosif Cimponeriu	George Gomboș	Ioan Macaveiu	Lazar Oprea	Ilie Stepan	Ioan Vancu.

Biruința adevărului

Unul este Adevărul, sfânt și rămas totdeauna biruitor în războiul mare ce-l poartă din veacul veacurilor, împotriva Minciunii, unul este și nestrămutat, că rostul popoarelor și al oamenilor pe pământul acesta nu e lacrima și chinul, nici suspinarea și necurmatele dureri, ci bucuria și pacea și fericirea și tihna vieții.

Iar, de spaima strălucirii lui vecinic izbăvitoare, Minciuna, de atâtea-ori și-a schimbat înșelătoarele-i haine și de atâtea-ori și-a schimonosif obrazul ademenitor, în curgerea fără de odihnă a veacurilor — căci nu se poate ea măsura în puterea dreaptă cu cel atotputernic — și prin izgoada înșelăciunii căuta să i-se împotrivescă. Dar el totdeauna a știut să-i smulgă larva ispititoare din față și totdeauna i-a zdrențuit deșertele-i haine. Și norocul obștei, nădăduitoare în el, nu-i vorba, adese-ori a rămas istovit, din vreme în vreme, pe câmpul luptelor fără de capăt împotriva ei, dar bucuria și pacea și fericirea și tihna vieții popoarelor, a ieșit totdeauna biruitoare și înmulțită din luptă!

Să nu vă cuprindă dar nici acum pe voi, ostașii statornici ai Adevărului, nici spaima încăierărilor nouă, nici groaza lovirilor, ce iar se întesc, nici norul deznădejdilor să nu vă învâluie sufletul, căci sfârșitul luptei iarăși biruința adevărului va fi.

Și să nu te părăsească, mai ales pe tine popor românesc, țaria credinței, că pacea și tihna vieții tale și fericirea copiilor tăi numai din izbândirea luptelor fără preget, va răsări.

Și să nu te slăbească credința, dacă vei vedea pe cei slabi de înger, că părăsesc rândurile luptătorilor și le răresc, robindu-se de bună voie minciunii și cum vezi, că oștenii plățiți ai ei te încunjură și strămoșesc, ori îți întind ispititoarea flamură albă a minciinoasei păci, ori te ademenesc, ca împreună cu ei, pe poteci lăaturalnice, să părăsești tabăra dreptilor, nu — căci pacea cea adevărată și atât de mult dorită de noi de toți, numai după răpunerea ei se poate întrupa cu durătoare viață, doar pildele veacurilor ne învață, că de câte ori a legat vre-odată Adevărul cu Minciuna legământul odihnei armelor, ea l-a spart, totdeauna călcând jurământul și s'a svârcolit la nouă încăierare mai dărză și mai vicleană decât fusese.

Și de-aceea, noi cei mai știutori, cărora lumina învățătorei ne-a dat prilejul, ca să pătrundem întunecimea veacurilor, o să vă arătăm, din istorie, din pilduirea iscusită a veacurilor, că în ce fel și cum și în câte forme viclene s'a schimonosif, în curgerea lor, Minciuna — ca să o puteți recunoaște acum mai ușor, când vi-om arăta-o cu degetul, ori vom lovi-o cu palma, ori vom izbi-o la mir. Și ca să vă oțeliți în cre-

dința, că din atât de nesfârșit de șir de războaie, Adevărul totdeauna biruitor a rămas. Și ca să vă înălțați în nădejdea, că și lupta voastră de azi și de mâine învingere va aduce.

Fuseseră vremi doar, când strămoșii strămoșilor voștri erau robi, puși în rând cu vitele. Și puternicii zilelor de-atunci și stăpânitorii și preoții minciinoșilor idoli și isgăditorii minciinoaselor învățături vesteau lumii, că robii, că milioanele nenorocitelor robi, numai forma, pe din afară, o au a omului, nici drepturile omului nu le au, în faptă sunt vite, în rând cu vitele negrăitoare. Și minciuna aceasta, firește, au vârit-o și în legi.

Și vestise de mult Dumnezeu-om, cuvântul sfânt al biruinței Adevărului, că toți oamenii, fii ai unuia și nedespărțit Dumnezeu suntem și frați ar trebui să fim întru toate — și puțini erau stăpânitorii și nenumărată era oștirea celor robiți și s'a făcut de-odată, ca prin farmec, minime și lanțurile tari ale robilor s'au sfărmat și temelia minciinoaselor legi s'a prăbușit. A izbândit Adevărul. Iar milioanele nenumăraților robi s'au preferat din vite și din marfa vânzării, ce fuseseră ș'au ajuns în rând cu oamenii.

Dar minciuna dovedită s'a răscolit din nou. Și strămoșii și moșii și tătânii și multe, prea multe poate din mamele voastre și poate mulți dintre voi chiar, până-n vremea, abia cu o viață de om înainte încă nu apucasera-ți, să ajungeți oameni, că omul — întregi.

Căci Minciuna, cum e meșteră neîntrecută în dosiri și în viclesuguri și cum e obraznică fără păreche, s'a vârat chiar în legile sfintei învățături și le-a răscuit înțelesul. Și s'au răscolit puternicii de odinioară iar. Și s'au răscolit împărărați și regi și cetele multe ale boierilor și ale nemeșilor și ale tuturor slujitorilor lor și ei, părtașii tuturor bunătăților și a fericirii de pe pământ s'au întovărășit cu cei slabi de înger ai strămoșilor voștri și împărțindu-le și lor fărăm de putere și milă de bine, în numele sfânt al păcei — și vârandu-și fără de legea în hainele sfinte ale legii — v'au asuprit din nou și au durat din nou legi, vestindu-vă, că voința lui Dumnezeu e, ca omul să-i fie omului slujitor pe vecii-vecilor, ca unul să fie boier, părtaș întregii puteri și tuturor bunătăților, iar celalalt să rămâie iobag, răbdător tuturor durerilor și nelegiuirilor.

Și cu puterea minciinoasei legiuiri, cei puțini, dar vicleni v'au ținut peste 18 veacuri, iobagi și slujitori avutului lor și v'au batjocorit și v'au schințuit. Și ziceau că legea lui Dumnezeu e, ca sângele vărsat al iobagului să nu poată striga după răsplata pedepsei și că viața și cinstea și durerea voastră nu este aceeași cu durerea boierilor. Și s'a întâmplat, nu odată, că trufașii boieri, vărsau sângele cald al iobagilor, ca în el să-și încălzească picioarele piscate de gerul iernei pe la vânători. Iar „dreptul“ acesta

il aveau înscris în lege. Și cinstea fetelor ta ce o păstrau ele, ca singurul dar de zestre, pe tru bărbatilor lor legiuiri, tot ei — boierii avu dreptul, știut prin lege — să o răpească noaptea dinții a cununiei, necinstindu-le. Și...

Dar ce să mai povestesc. Intrebați pe cărui din satele voastre și pe cei brăzdați față și cei gârboviți de restriștea vremii, întrebați-l, că de ce sunt uscate fețele mamei voastre și ca ceara de galbene... și veți auzi toții povestea adevărată a celei mai sfruntătoare minciuni, povestea iobăgiei părinților voștri.

S'a fost crâncenă cătirieră această a Minciunii prin largurile lumii și — Adevărul va izbândi!

Care, dintre cele nenorocite milioane de robi, vânduți și cumpărați, ca marfe și care, din tre cele prea mult răbdătoare milioane de robi, bagi, istoviți, ca vitele, — cutezat-au vre-odă să nădăduiască ușurarea durerilor lor?!

Dar acum, când vărsăm și acum lacrimi destule și îndurăm și acuma dureri fără de mângâie și înăbușim și acuma cu toții plânsul vaer și țipet destul și fără de răsuneț — dar vedem, că durerea și chinul și truda noastră treagă rămâne pitică, pe lângă nemărginitele cercări, ce le-au petrecut strămoșii și moșii și părinții noștri — și când vedem că iată-ne, noi copii de-acum ai iobagilor, mult încercați, să văzută în fine soarele adevărat al dreptății ne-am dogorât puțin în bătaia razelor lui și că teză, să plângem măcar, ceea ce părinților noștri încă nu le era iertat și cutezăm, să vestim și să propovăduim cuvântul Adevărului pe față — și când vedem, că abia puțin zdrențuit smuls au mai rămas pe trupul Minciunii — atunci, nimenea dintre noi nu mai are cuvânt de nădejde în biruința Adevărului și n'izbânda directă păcei și a fericirii popoarelor pe pământ.

Haideti dar cu toții la lupta împotriva Minciunii. Căci astăzi din nou s'a răscolit, dosită vicleană. Dar vom dovedi-o. În lupta mare, împotriva ei, să fiți cu toții însă umăr la umăr, ajutându-ne în luptă, vom învinge-o, de cu bună seamă.

Adevărul Românului.

La adunare!

Sună buciul vijelios, spre inimile voastre, Români! Din piepturile voastre își dă suflarea, din durerile voastre cântă cântarea. Sună buciul vijelios spre inimile voastre, Români!

În satele noastre e sărăcie, gol, întuneric este în sufletele voastre, căci toată bucuriile ni-s'au scurs prin nedreptate

Păcală și smeul

-- Poveste --

de Petru Dulfu

-- Urmare --

Iar Păcală... cum să 'nceapă,
Ca la căpătăiu s'o scoată?...
Cu privirea-i, prin pădure,
Face mai întătu o roată.

Apoi prinde-a strânger curpeni,
Și cu dâșii dă să lege
Câte-un arbore de altul...
Smeul, stă și nu 'nțelege.

— „Ce tot migălești acolo?...
„Pune mâna p'un copac,
„Ia-l în cârcă, și să mergem!“
— „Zău?... ca tine vrei să fac?...“

„Am înebunit eu oare
„Ca să duc mereu în spate
„Câte-o surcelușe numai?...
„Duc pădurea 'ntreagă, frate!...“

— „Ce?... să-mi smulgi vrei, dintr'odată,
Frumusețea de copaci?...
„Vai!... ba pocinogul ăsta,
„Zău, te rog să nu mi-l faci!...“

„Las-o unde e, pădurea,
„Că-i dela strămoși, creștine!...
„Duc pe umăr eu, în locu-ți,
„Înc'un arbore, mai bine...“

„Și pe tine pe deasupra!...“
— „De, cum vrei!“ Și smeul, sare,
Rupe și mai umflă 'n spate
Un stejar, cât trei de mare...“

Iar de-asupra-i, pe Păcală,
Pupăză peste colac. --
Astfel merg ei, din pădure,
Pân' acasă la conac.

A trecut și ziu'a treia,
A 'mplinit un an Păcală.
Trebuia să-i dea simbria,
Smeul, cum aveau tocmeală:

Un sac plin cu bani de aur...
„Of!“ smeoaica se jelia.
„Rău îmi pare și de galbeni...
„Alta-i însă grija mea!“

„De-l lăsăm pe ăsta teafăr,
„Mâini, să plece 'n lumea largă:
„Ține minte, dragul mamei,
„Bine n'are să ne meargă!“

„N'om putea eși din casă,
„Nici la poartă, de-a lui teamă!...
„Știu dar ce să faci, băete?“
— „Știu, ducă-mi vei spune, mamă.“

— „Când s'o fi culcat, la noapte,
„Tu te du, cu busduganul,
„Dăi vr'o două 'n cap, s'adoarmă
„Pe vecie, hoțomanul!“

— „Bine, mamă.“ Dar Păcală,
Care gândul le-a aflat,
Pune 'n locul său, sub cergă,
Un butuc de lemn în pat.

Iară el sub pat se culcă. --
Noaptea, iată smeul, vine...
Dă-i cu buzduganu 'n frunte,
Lemnului, vr'o trei: — „Na, câine!“

Apoi, hai, la măsă, vesel
De isprava-i săvârșită.
— „L-ai răpus?“ — „Răpus, mămuclă!
„Dormi de-acuma liniștită.“

Care nu le e mirarea,
Când în zori de dimineață
Văd prin curte pe Păcală,
Teafăr, luminos la față!...

Noaptea neagră a suferințelor ne-a rămas
singura moștenire în țara aceasta,
unde trăim, unde ne ducem chinuita no-
astră viață, în țara, pentru care muncim
și vărsăm sângele nostru la vremi de pri-
nejdii.

Dreptul nostru e călcat în picioare,
limba dulce a maicelor noastre e batjo-
nărită de aceia, cari s'au pus stăpâni
peste avutul nostru, peste brațele noastre,
peste sufletele noastre.

Guvernul țării, pe care l-a trimis
împăratul să facă tuturor dreptate, ne
ocotește fii mașteri ai patriei, care ar
trebui să ne fie maică iubitoare, că noi
nu credință îi dăm nădejde, și-i dăm sân-
gele nostru spre apărare.

Nu este chip să suferim mai departe
nedreptatea la cer strigătoare, ci dure-
rea ne chiamă pe toți la un loc, să stri-
găm cu strigătul uraganului vijelos: *Înăl-
țați Impărate și noi îți cerem dreptate!*

Fii, ieșiți din sângele vostru, Români,
sbuciumă, slabi cu cei puternici, puțini
în leghionul vrăjmașilor, săraci cu bogații
înșirați din munca voastră cea grea și ne-
plătită. Fii, ieșiți din sângele vostru,
Români, își chinuie viața luptând pentru
drepturile voastre călcate în picioare.

Puterile lor s'au istovit, brațele lor
s'au slăbit: nu mai pot singuri. Vă cheamă
la ajutor pe voi, să veniți cu ochii vostri
înșirați de durerea chinurilor, ce le suferiți,
să veniți cu buzele voastre supte de jale
amar, să veniți cu sufletele voastre în-
durate de vijelia amărăciunii de veacuri.

Veniți, Români, la adunare la Arad,
veniți toți, câți puteți mișca picioarele
voastre, veniți toți câți vă iubiți dulcii
noștri copilași, ca să le lăsăm acestora o
moștenire, mai bună, decât soarta noastră
cea grea și chinuită noastră viață.

Nu este chip să suferim mai departe
nedreptatea la cer strigătoare, ci durerea
ne cheamă pe toți la un loc, să strigăm
cu strigătul uraganului vijelos: *Înălțați
Impărate, și noi îți cerem dreptate!*

Coliba țaranului român

Apa trece, pietrele rămân.

Cui avem noi să mulțumim romanitatea
noastră, datinele, limba și amintirile cele mai
dulci și mai scumpe, ce le mai avem dela vechii
noștri străbuni? Oare brațelor vânjoase, armelor
agere, pe cari le-au simțit adese-ori amar inimizii
noștri? Sau îndurării, sau puterii de a suferi,
care este una din virtuțile Românului? Oare
poate ne s'au păstrat toate aceste însușiri isto-
rice, poetice, sau oricum?

Brațele, armele, virtutea de a suferi îndelun-
gat ne-au scăpat viața fizică, ne-au ținut sufletul
în oase și moșia sub călcăie, atât și nimic mai
mult.

Istoria ne arată popoare, cari n'au încetat a
trăi, dar ceea-ce au fost nu mai sunt, au trecut,
s'au contopit în altele și din ceia ce au fost, au
murit.

Astfel nu numai pe noi, dar mai mult chiar
și pe străini încă îi preocupă ideea și se tot miră,
că noi nu ne-am contopit, nu ne-am schimbat și
nu am pierit din ceea ce am fost, ci din contră,
ne-am ținut și ne-am strecurat până astăzi, prin
atâtea veacuri și printre atâtea popoare, care de
care mai dușmănoase și mai rele, ne-am strecu-
rat, zic, mai curați.

Ei bine, care a fost dar talismanul ce ne-a
scăpat de piere?

Numai singură coliba țaranului român.

Aici, sub paiele afumate, plouate și bătute
de vânt, stă ascuns geniul românismului!

Dar să ne întrebăm: „ce s'ar fi ales de noi,
Românii, dacă până astăzi, în locul Românului
simplu din coliba țărănească, ar fi fost așa, nu-
mita inteligență de astăzi? Oare nu s'ar fi as-
cuns o mare parte după cuptor, când ar fi miro-
șit apropierea luptei cu popoarele barbare, cari
s'au pus a ne răpi limba și națiunea? Oare nu
ne spunea istoria neamului nostru, că toți aceia,
cari s'au înălțat din popor, cari au călcat peste
pragul colibeii, cari au scuturat opinca din picior,
și-au aruncat limba cu dispreț, și trecând în ta-
băra străină, s'au făcut mai dușmani decât străi-
nii? Când aceste fapte sunt atât de adevărate,
trebuie să le dăm uitării și disprețului, care este
pe partea lor? Noi să ne întoarcem iar la coliba
țaranului.

Țăranul român, clăcaș aici și iobag dincolo
de Carpați, țăranul român, zic, ținu ascunsă și
adăpostită în coliba sa națiunea română un șir
de veacuri.

Români! Întrebați pe dușmanii vostri ce ar
fi făcut ei cu coliba țaranului? De ar fi știut ei
cel puțin acum o sută de ani ce ascunde aceea
în sânul ei! Întrebați și atunci veți vedea cât
prețioasă astăzi coliba țaranului. Ei ar fi ars-o
pe rug și pulberea ar fi aruncat-o în vânt. Ei

și-ar fi pus toate puterile ca s'o stărpească din
rădăcini și să n'o lase mai mult pe fața pământului.

Ni se arată că țăranul Român s'a împotri-
vit la tot ce a fost străin, n'a voit să cunoască,
n'a voit să se amestece cu străinul.

Dacă țăranul român ar fi fost mai puțin în-
dărătnic, dacă el ar fi ascultat de povețele duș-
manilor lui, atunci n'ar mai fi fost așa urât în
ochii dușmanilor lui, dar în zadar, căci țăranul
și-a iubit coliba, și a preferit pâinea udată de
lacrimi și chiar moartea, decât să-și lepede le-
gea, datinele și limba sa. Iată dar cât bine
a meritat coliba țaranului dela românism.

Noi, cari ne mai mândrim acum cu acest
românism, câte îndatoriri mai avem față de co-
liba țaranului!

Colibă nefericită! Tu, sicriu sfânt, care ai
păstrat ca o comoară scumpă și neprețuită limba
străbunilor noștri și datinele lor, tu, care ai ți-
nut nestins focul simțimentelor, al amintirilor și
al aspirațiilor; tu, care ne arăți trecutul și ne-
ai păstrat viitorul: fie, ție-se cuvine să ne închi-
năm și să-ți mulțumim, noi toți, cari am călcat
afară peste pragul tău și ne încălzim la razele
binefăcătoare ale soarelui culturai.

Precum vechii Romani respectau și îngri-
jeau ca de o biserică coliba lui Romul pe mun-
tele Palatin, din care se născuse Roma, tot ast-
fel să respectăm și să îngrijim și noi astăzi de
coliba țaranului, care este adăpostul și isvorul
vieții noastre românești.

Dacă furtunile veacurilor și răutatea duș-
manilor au ruinat și au întunecat acest templu,
noi să-l înălțăm și să ducem în el lumina; căci
coliba țărănească ea ne-a păstrat cele mai scumpe
amintiri ale sufletului nostru, amintiri ce mereu
ne povestesc de străbunii noștri cu cari ne mân-
drim totdeauna.

Em. Elefterescu.

O pornire vrednică de toată lauda

— O bibliotecă prețioasă —

Între așezămintele noastre cele mai de seamă
locul întâiu îl ocupă, îl ține „Asociațiunea“, al că-
rei nume întreg este acesta: „Asociațiunea pen-
tru literatura română și cultura poporului ro-
mân“. Acestei „Asociațiuni“ i-au dat viață, încă
înainte de aceasta cu cincizeci de ani, cei mai
luminați bărbați ai neamului nostru, în fruntea
căroră au stat ca doi luceferi marii mitropoliți ai
Românilor de pe vremuri, fericiți: Șaguna dela
Sibiu și Șuluț dela Blaj.

Cincizeci de ani se împlinesc în anul de
față, pragul căruia l-am trecut dela Anul-nou, dela
întemeierea acestui măreț așezământ, care este
floarea și cununa așezămintelor noastre.

Și cu toate acestea puțini, de tot puțini sunt
între frații plugari, meseriași și negustori de toate
branșele, cari au auzit și cunoscut acest nume, pe

— „Ei, argate, — noaptea asta,
„Spune, cum te-ai odihnit?“
— „Bine!... doar nițel, pe frunte,
„Un tânșur m'a cam ciupit.“

— „Doamne!... smeul și smeoaica
lși șoptiră pe ascuns...
Nu puteau, de-a lui tărie,
Să se mire 'n deajuns!...

— „Ian auzi!... cu buzduganul
„L-am izbit... și lui îi par
„Loviturile de moarte
„Pișcături doar, de tânșur!...“

Înima 'nghetase 'ntrânsii...
Hotăresc deci să-i aducă
Banii 'ndată, ca să-l pue
Cât mai repede pe ducă.

— „Ian poftim!... Și-un sac, smeoaica,
Plin de galbeni îi dădu.
„Ne-ai slujit, un an, cu cinste
„Poți să pleci... drum bun, de aici!“

Dar Păcală: — „Vai de mine!...
„Ce-aud?“ Incepu să zică.

(A văzut el doar' că smeul
Și smeoaica-i poartă frică!)

„Eu credeam că 'n slujb'acea
„Doi-trei ani măcar voiu stă,
„Ca să am ce duce-acasă,
„La ai mei, când 'oiu pleca.

„Ce să fac c'un sac de galbeni?
„De necazuri crezi că scap?...
„N'am copii, doi-trei, ca lumea:
„Am copii... o sută 'n cap!“

— „De! i-o zis atunci smeoaica,
„Vrei mai mult?... Ei bine, iacă:
„Doi saci o să-ți dăm, cu aur, —
„Numai lasă-ne și pleacă.“

— „Ași!... degeaba!... nu se poate!“
— „Nu pleci?... prea puțin fi-am dat?...
„Îți dăm... trei saci!... numai dute!..
„Nu ne trebuiește argat...!“

Auzind așa Păcală,
— „De! răspunse. „Bine, fie!“
„Am să plec, — trei saci de galbeni
„Dacă-mi dați, acum, sâmbrie...“

„Și de mi-i-o duce smeul
„Pân' acasă...“ — „Cum nu, frate?...
„Hai!...“ Și trei saci plini de galbeni,
Smeul, umflă iute 'n spate.

Și pornește cu Păcală
Pe sub brazii 'nalți, la vale...
Da-i era cam grea povara,
Gârbovit mergea pe cale.

Și sufla cu așa tărie,
De fugea, împins nainte,
Ca d'un vânt, pe drum, Păcală,
De suflarea lui fierbinte.

Apoi îndărăt în pieptu-i
Sufletul când își trăgea,
Iar venia 'napoi Păcală,
Tras de-a lui suflare grea.

(Va urma în No. popular viitor.)

care îl poartă așezământul nostru cel mai însemnat, care a fost, este și va fi un soare luminător și dătător de viață și duh în sufletul și ogorul întreg neamului nostru românesc.

Și cu toate acestea ce este oare așa de puțin cunoscută „Asociațiunea“ noastră?

Pentru că nici odată nu s'a scoborit tocmai în mijlocul poporului dela sate, a iubitorilor noștri frați plugari dela coarnele plugului „arși de soare, bătuți de ploii și de alte multe nevoi“, al mese-rișilor și negustorilor noștri mici și mari „îneești de cele mai multe ori în marea străină“, ca să le spună: cine e și care este chemarea ei pe acest pământ?!...

— A trăit mai mult pentru și printre „domni“, în clasa mai de sus a neamului nostru, unde până acum poporul dela sate, țărănimea noastră, mândrii noștri opincari „talpa țării“ și „temelia neamului“, n'a putut pătrunde, nu s'a putut ridica, n'a avut masă „pusă“ și pe seama sa!

A văzut însă, după oarecâtva timp de viață, că nu aceasta este calea cea bună, care dă prin puterea învățături la lumină și prin aceasta la buna stare și fericire, pe toți fiii neamului nostru, că prin urmare pe aceasta este chemarea ei pe acest pământ și că nu acesta a fost mântuitorul gând, care a călăuzit la întemeiere pe luminații ei urzitori de pe vremurile de pioasă și sfântă aducere aminte; deci, după o sănătoasă resgândire, întorsu-s'a acum îndărăt și întinsa mâna tuturor fiilor săi rămași în părăsire și uitare și apoi cu toți dimpreună „într'o sfântă și dumnezească înfrățire“ pornit'a din nou la drum, de unde ar fi trebuit să plece acum cincizeci de ani, dar acum cu mai mulți sorți de noroc și de izbândă!

S'a întors la vetrele fraților noștri plugari și ca un „inger apărător“ voiește să pătrundă și în cele mai ascunse și părăsite de lume colibe, presărate de mâna dumnezească pe șesuri și printre munți și cu buciulul redeșteptării în gură, chiamă pe „toți și pe toate“, frații și surorile noastre, cei însetați de învățatură, la o nouă viață: la lumina răspândită prin dulcele graiu al mamei noastre, care duios glăsulește prin cărțile ce „Asociațiunea“ aceasta mamă bună a noastră tuturor a început acum a tipări și trimite cu cea mai călduroasă dragoste de neam și frate, în toate părțile locuite de frați de ai noștri, însetați de lumină și adevăr, cari cu toții ne închinăm unui „singur Dumnezeu adevărat și ne tragem obârșia dela neasămuitele vitejești neamuri de oameni dela întreagă lumea cari au locuit pământul acestei țări cu mii de ani înainte de aceasta, pe care cu răuri de sânge și între flăcări de foc, cari se ridicau până la înălțimea cerului ca un sfânt jertfelnic, ni l'au lăsat nouă moștenire: *dela războinicii Daci și dela nebiruții Romani!*

Tocmai în zilele acestea a văzut lumina zilei, a ieșit de sub tipar cartea, care mărturie ne dă despre aceste două neamuri de uriași, cari n'au mai avut păreche pe întreg rotogolul pământului.

Cartea aceasta scumpă, care este o comoară de mare preț și de un netăgăduit folos pentru ori-și-cine, e scrisă într'o limbă dulce ca fagură de miere și ne povestește cu aprinsă căldură despre obârșia și mărirea, despre slava neamului nostru!

Numele ei întreg este: „*De demult*“, povestire istorică de dr. I. Lupăș. Cu aceasta se începe „Biblioteca populară a Asociațiunei“ și este într'adevăr și începutul altor multe cărți, cari se vor tipări de Asociațiunea noastră, sub îngrijirea secretarului Octavian C. Tăslăuanu, începând cu acest an, și așa se va continua an de an, până ce se va alcătui o întreagă „bibliotecă“ de mare preț, căci „bibliotecă“ se numesc mai multe cărți laolaltă.

Chiar și numai în anul acesta se vor tipări zece cărțile de acestea și încă și un călindar, și toate aceste cărți, în număr de 11, zi: unsprezece cărți frumoase, se vor da în cinste, numai ca dar, tuturor acelor buni Români, cari se vor face membrii ajutori (ce este dator tot Românul adevărat să se facă, dacă ține la neamul său, fără a aștepta cel mai mic dar) și cari vor plăti la an numai neînsemnata sumă de abia două coroane, de cari, durere, multe, ba chiar de tot multe, să duc în vânt din pungile fraților noștri plugari și ale tuturor altora, nu arare-ori, pe lucruri de nimica fără nici un rost și fără nici un folos, prefăcându-se de multe-ori în fum înecător, care strigă răsplătire la cer

pentru atâta ușurință cu care se răpește fără milă pâinea din gura flămâzilor copilași! Oare vom înțelege acest blestem?!

Dar buna noastră „Asociațiune“ în schimbul celor două coroane dă unsprezece cărți românești la an, toate una ca una: mângâritare de mare preț, în cari va afla hrană sufletească din belșug ori-și-care bun Român, fie cu mai puțină ori cu mai multă învățatură de carte!

Și aceasta așa va merge an de an. Și dacă fiecare frate Român va sprijini „Asociațiunea“ în mărețele sale străduințe cu tot sufletul și cu toată dragostea, ce trebuie să o aibă fiecare fiu adevărat către mama sa iubită, atunci, vă întreb, fraților, unde vom ajunge și numai peste zece ani!

Vom ajunge acolo, că „Asociațiunea“, dulcea noastră mamă ocrotitoare „Asociațiunea“ va înainta, va înflori, ceea ce trebuie să fie de altcum și dorința, ținta noastră a tuturor; iar neamul nostru românesc se va lumina și se va ridica la locul ce i-se cuvine în șirul altor neamuri luminate din lume, având și fiecare în casa sa o frumoasă și mândră „bibliotecă“, o podoabă scumpă cliar, în care să i-se desfășoare sufletul în ceșurile de liniște și hodină și totodată și de o adevărată petrecere folositoare, încunjurat fiind tatăl povestitor de toți cei dragi ai săi! Oh, atunci ce fericire, ce darul lui Dumnezeu în acea binecuvântată casă și familie!?! Acolo, par'că văd cu ochii sufletului, cum și bunul Dumnezeu trimite harul Său!...

— Deci, frați plugari și ori și care Român adevărat, care din oarecari pricini încă nu v'ați făcut membri la „Asociațiune“ până acum, grăbiți a vă face, ca să nu scăpați acest rar și fericit prilej și să fiți lipsiți de aceste cărțile, cari sunt o comoară de cel mai mare preț, o călăuză înțeleaptă pentru viață în învălmășelile lumii acesteia, cuprinsă de atâtea și multe patimi și fărâdelegi!

O puteți face aceasta tare ușor arătându-vă dorința preotului sau învățătorului din satul dv. precum și altor cărturari de ai noștri cu tragere de inimă pentru binele neamului, cari bucuș și cu dragă inimă pentru binele neamului, vă vor sări într'ajutor împlinindu-vă datoria, vor trimite banii plătiți de d-voastră la „Asociațiune“ și vor cere în schimb acele mândre cărțile, cari vi-se vor da în cinste, în dar; iar preoții și învățătorii noștri — cunoscându-și datoria ce o au față de neam — nu vor pregeta și nu vor înceta a lumina și povătuți poporul nostru la îmbrățișarea acestei „Bibliotecii populare“ a „Asociațiunei“, care nu țintește la bunuri lumești, la nici un câștig material sau bănesc al cutărei persoane sau negustorie, ci numai și numai la *luminarea și cultivarea neamului nostru, râvnitor de învățatură și dornic de lumină.**)

Toți acei frați de-ai noștri, cari au plătit taxa de două coroane și s'au făcut membri la „Asociațiune“, vor primi întâia cărțică, despre care am făcut pomenire mai sus, peste câteva zile și așa se va urma și pe viitor în fiecare lună.

Du-te cărțică în toată casa românească, unde cu mare drag ești poftită și cu mult dor așteptată, că după tine vor urma și celelalte surori ate tale, și vestește tuturor fraților noștri: bună-înțelegere, pace și voie bună și cu acestea deodată și un viitor mai fericit! — d.

Un lichid ucigător de neam

Țin minte din copilărie, cu câtă curiositate mă uitam la lucrătorii tatălui meu, cari după ce veneau osteniți dela câmp, beau rachiu, înainte de cină. Țin minte, cu câtă plăcere duceau ei paharul la gură și sorbeau cu nesaț din acest lichid, pof-tindu-și în totdeauna: „noroc“, „belșug“ și câte toate le venea în minte.

După-ce înghițeau băutura, unii dintrânșii lăcrămau, alții scoteau din gâtlee

*) Indemnăm și noi cu toată căldura inimii și cu toată dragostea de neam ce ne stăpânește, pe frații noștri de pragotindeni, să grăbească a se face fără întârziere membri la „Asociațiunea noastră pentru literatura română și cultura poporului român“, încât să nu rămână colibă nici din cel mai ascuns și dosit cătun, în care să nu pătrundă aceste cărțile de cel mai mare și neprețuit folos obștesc. — R. e. d.

un „haa“ apăsător, semn, că rachiuul le-a făcut plăcere, „le-a mers la inimă.“

După ce începea cina, curgeau vorbele ca la „havra ovreiască“ și dă-i cu păhărele și mai trage-i una, până când vedeam pe bieții oameni, că se înroșeau ca sfecla și plecau dela masă, împleticindu-se pe picioare, ca copiii neînvețați șumbele și vorbind singuri în neștire. Nu știu de ce, căci eram copil de tot atunci — dar simțeam inima strângându-mi-se de durere și priveam cu jale la acești oameni, cari munceau din greu și îi vedeam că își trec viața fără rost și fără folos.

Mai târziu, ajungând în „Societate mare“, am văzut din nou repetându-se acest lucru, uneori tot de oameni în portul neamului nostru, alteori de oamenii înveșmântați în haine boeresti și cari aveau diferite ranguri. Sfârșitul, era același totdeauna: *betia*.

Că înainte de mine, tot așa o fi fost lucrurile, nu vreau să discut, țiu să constat însă că acum, tragi-comedia, văzută în copilăria mea se repetă la neamul nostru tot mai des, și alcoolul a devenit stăpân pe acest neam de viță veche.

Alcoolul, numească-se: rachiu, bere ori vin, — stăpânește azi toate păturile societății noastre, ca un tiran, ce tinde la subjugarea și nimicirea totală a supușilor săi. Acest tiran al neamului nostru, creșcă și-a exercitat în timpul din urmă deajuns puterea sa nimicitoare, ducând cu sine masa poporului, acolo unde a voit spre cea mai mare pagubă și rușine, a neamului întreg.

Și cine e de vină? Noi, neamul românesc, care nu suntem în stare să ne emancipăm de influența veninoasă a alcoolului. Voința ne e legată în prezent de diferite credințe deșerte, precum că: alcoolul întărește, dă sănătate, sau cel puțin nu strică sănătatea.

Toate acestea, sunt credințe fără rost dar destul de puternice, pentru a ține legat acest neam, de patima băuturii.

Ca să putem începe lupta contra alcoolului tiran, — e nevoie, să-l cunoaștem în toată goliciunea lui, să-i cunoaștem felul și ce putere de distrugere are asupra organismului omenesc.

Alcoolul, sau sub alt nume: spiritul este produsul bureților, al drojdiilor; care îl formează prin fermentație din plantele cu conținut zaharos sau din produsul unor plante. Destilat și curățit, e un lichid incolor, ce se aprinde ușor.

Lichidul acesta este o otrăvă din cele mai puternice, și pentru a arăta aceasta, n'avem de cât să spunem că o soluțiune de alcool de 11°-14°, este în stare să ucidă, chiar și bureții de fermentare cari i-au dat naștere, tot așa e în stare să ucidă și microorganismele, — acele ființe mici, cari formează germenele multor boale molipsitoare și în urma acestei însușiri ale alcoolului se și folosește în medicină, ca fluid antiseptic, desinfec-tant. Puterea ucigătoare, alcoolul o primește dela otrava numită aethyl-alcool care adeseori e amestecată cu otrăvuri, ca adelhyda, alcoolul-amilic, a căror putere veninoasă de abea se poate lua în considerare pe lângă cea a acthyl-alcoolului. Coloarea, gustul deosebit și aroma o primește alcoolul dela diferitele uleiuri volatile, vâpsele, taină și zăharuri.

Acesta e alcoolul concentrat, absolut. Alcoolul concentrat însă, nu bea nimenea, căci influența lui ucigătoare amănunț-o în gură.

Ca să se poată consuma, însă acest alcool, se subțiază de către aceia, cari se ocupă cu fabricarea și răspândirea lui. Subțierea se face, sau pe cale artificială, cum este la licheruri, când prin sucuri de fructe și zahăr i-se dă gust și aromă distinctă, sau chiar la formarea lor se prețuiește, ca subțiat precum e berea, vinul și meritele rachiuri.

Acest soi de alcool, se află în ziua de azi sub diferite numiri atât în palatele regale, cât și în coliba ultimului cerșitor. Alcoolul să-și arate puterea sa fregonantă, se consumă, ca producător de voce puternică, ca să întindă vălul uitării asupra necazurilor și multelor griji, cu cari se înfruntă omenirea. Ori sub ce titlu e consumat alcoolul, numai o influență poate avea atât asupra individului, cât și a societății.

Ca influența acestui fluid otrăvitor să fie cunoscută tuturor, în coloanele acestui ziar vom trata la rând despre:

a) Alcool și distrugerea organismului omnesc; b) Alcool boale și mortalitate; c) Alcoolul și tuberculoza, d) Alcool și boalele psihice; e) Alcool și degenerarea; f) Alcool și mortalitatea; g) Alcool și sinuciderea; h) Alcool și fapte criminale; i) Alcool și muncă fizică; k) Alcool și muncă intelectuală; l) Alcool și armata; m) Alcool și fabricare; n) Folosirea alcoolului; o) Alcoolul și sociologia; p) Datinele de a bea; q) Alcoolul și arta; s) Lupta contra alcoolului în lumea mare și noi. Pe lângă acestea vom ține în curent pe cetitorii noștri cu toate mișcările antialcoolice, precum vom vesti și cazurile triste provenite din consumarea acestui fluid.

Parlamentul ungar.

Sedința Camerei.

— De la corespondentul nostru. —

Budapesta, 9 Februarie.

Sedința se începe la orele 10¹/₄ a. m. Presidează *Kabos Ferencz*.

Chestia băncii.

Csemér István (kossuthist): Națiunea e vrednică și destul de coaptă nu numai pentru independența economică, ci și pentru cea politică. Nu primește proiectul ministrului.

Contele Andrassy Gyula: Spune, că ia cuvântul numai să se aperc în contra atacurilor ce au ajuns pentru §-ul 5, și, pentru că nu știe dacă se putea lua parte și la dezbaterile pe paragrafi. Banca autonomă ne primejduiește valuta, până atunci, până ne va fi posibilă aranjarea pentru teritorul vamal.

Intărirea economică și înăvuierea nu îndestulează independența. Dacă independența economică nu fi interesul țării, aceasta ar trebui s'o ceară numai 67-istii. Banca autonomă ar pricinui înconsecvențe de drept public, dar aceasta s'ar putea ajuta.

O piedecă a aranjării independenței economice este proiectul de . . . a coaliției. Aplauze (sgomot).

Contele Batthyány Pál: (Intrerupe).

Contele Andrassy Gyula: Nu se ocupă cu problemele economice, la acestea a răspuns *Mécsy*, dar reflectează lui *Lukács* pentru atacurile veninoase în contra coaliției.

În vorbirea sa *Lukács* a făcut ca și *Antoni* în marea vorbire shakespear-iană, în care spune: „*Brutus e om instit*”, dar într'aceea accentuează acuze veninoase. Memorandul lui *Iusth*

a fost un pas politic foarte greșit. Faptul acesta a întărit lupta ce se dedea în contra băncii autonome, deoarece națiunea credea, că și guvernul voește banca autonomă. *Kossuth Ferencz* a spus, că nu voește să vorbească despre tema aceasta...

O voce din stânga: Urită temă! (Sgomot.)

Contele Andrassy Gyula: Iar *Lukács* a accentuat adeseori, că nici el, nici partidul său n'au promis nicicând plățile în numerare. (Sgomot mare în stânga. Strigăte ironice.) E silit să răspundă la declarația lui *Lukács*, care a spus că în privința plăților în numerar este de acord cu *Tisza*.

În privința aceasta amândouă vorbirile se contrazic în argumentări, de și conduc la aceeași concluziune.

Tisza a voit să dovedească, că în lege nu poate fi vătămare de Constituție, deci nici în legea privilegiului băncii. O lege a încetat independența Scoției, Constituția Irlandei, în Boemia o lege a recunoscut puterea Împăratului. Așadară legile acestea n'au vătămat Constituția? Paragraful 5 are și o altă greșală, că pune bază unei legi pentru împiedecarea obstrucției, dar, care e fără păreche în istoria parlamentelor. O altă greșală are, că dă mai mari drepturi Casei magnaților, decât Camerei. §-ul 5 vatămă Constituția, de aceea nu-l primește.

Polemizează cu vorbirea contelui *Tisza*.

Vitorul nu promite nici un bine și păcătuiește contra națiunii acela, care nu o apără contra celei mai mici vătămări. (Strigăte să trăiască și aplauze în stânga.) Ca bază a dezbaterii pe paragrafi în general primește proiectul. (Întreaga opoziție se ridică în picioare, mulți felicită pe orator. Președintele sună. *Lukács László* se ridică, dar zadarnic, căci sgomotul tot ține.

Lukács László (ministru de finanțe): Combate excepțiunile lui *Andrassy* în contra §-lui 5. Referitor la tratativele cu *Iusth* declară, că totdeauna a stat pe punctul de vedere al băncii comune. A spus numai, că dacă noul parlament ales pe baza votului universal s'ar declara pentru banca autonomă, atunci el, ministrul, se va supune acestei hotărâri. Respinge atacurile pentru clausula dela *Ischl*. Apoi spune, că *Desy* mărturisește principii 48-iste pe lângă ministrul său și face politică 67-istă. (Mare sgomot în stânga).

Szmrecsányi György: Fac același lucru, cu care ne acuză. Asta nu se poate tolera: Asta e lucru armenesc!

Într'un sgomot mare *Lukács* continuă a vorbi. *Desy* se ascunde după *Wekerle*!

La aceasta a erupt un sgomot enorm. Independențtii lovesc băncile, poporalii strigă: La ordine! La ordine! Vom vorbi și noi!

Desy Zoltán intrerupe. Președintele îl îndrumă la ordine.

Lukács László începe să vorbească, la ce *Pozsgay* strigă:

— Mai tare, dacă ai cutezanță! Dreapta face sgomot mare, opoziția lovește băncile.

Litere —

— Arte —

— Științe

POEZIA POPULARĂ.

*Mândruțo cu părul creț
Te cunosc seara pe mers,
Pe mersul picioaretor
Pe purtatul poalelor,
Le porți albe și spalate
Mulți vornici bagi în păcate,
Astăzi mâine sau poimâine
Mă bagi mândro și pe mine.*

*Foicea de viole
Mândro, gândurile mele
Șed în poarta casei tale
Eu din drum mă cert cu ele;
Eu le spun să plece acasă
Lor mai mult nici că le pasă,
Eu le spun acas' să meargă
Ele 'n fundul curții-aleargă,
Eu le spun să vie-acasă
Ele sar la tine 'n casă*

*Și pe uși și pe fereastră,
Eu rămân în drum pustiu
Ele te încing de brâu,
Și s'ascund la tine 'n sân —
Iară eu îmi cat de drum,
C'are cin' să te dezmierde —
Franzuliță verde...*

OPINCA.

*Opinca e talpa țării,
Stă ca stânca 'n fundul mării:
Apa trece peste ea
Și n'o duce, căci e grea;
Ci o spală și o lasă
Mai mândră și mai frumoasă.*

A. Bărseanu.

Cum biciuește poporul beția

Nicăiri ca în poezia populară nu se vede mai bine fondul sufletesc al poporului român, care ne apare plin de vitejie și de virtute.

Cât de mult disprețuește el beția și pe bețivi se vede din admirabilele satire populare uneori presărate cu o glumă binevoitoare, dar mai totdeauna de o biciuitoare ironie.

Fă-te gură pâlnie
Și tu burtă butie
Ca să torn să duduie

Astfel se adresează lăcomiei fără fund a bețivului.

Satira e mai aspră când e vorba de beția la femei.

Hai nevastă la prășiti!
— Ce bărbate — ai nebunit
Nu vezi? m'am îmbolnăvit,
— Hai nevastă la băut
— Bodaproste mi-a trecut
Fă 'nainte că te-ajung.

Sau altul:

— Hai nevestico la lemne
— Aoleu picioarele mele!
— Hai nevestico la sapă
— Mă doare capu de-mi crapă
— Hai nevestico la rachi
— Stăi bărbățele că viu.

Altul:

Fetele până ce-s fete
Nu le vezi prin crășină bete,
Dar după ce se mărită
Câte șapte-s la o litră.

O ironie amară și dureroasă reese din versurile:

Din furcă și din gherghef
Nimenea nu face chef,
Dar din oca și din litră
Toată lumea-i veselită,
Scoate, scoate la ocale
Când la plată nu-s parale,
Băgai mâna 'n fundu pungii
Găsiu ața mămăligii
Lipită de fundu pungii.

Iată una plină de glumă și de haz:

la-mă doamne și mă lasă
Unde-s neveste frumoase
la-mă doamne și mă pune
Unde-o fi rachi de prune
Și nevestele mai bune

Dar sunt numeroase, o întreagă literatură în această direcție.

Sfârșim cu două bucăți foarte plastice cari arată perfect isprăvile beției:

Eu te beau rachi, de bun!
Și tu mă faci om nebun
Eu te beau rachi că-mi plăci
Tu de șubă mă disbraci.

Alta în care se arată în mod admirabil și concis, în trei versuri, întreaga dramă a bețivului: sărăcie și căsnicie stricată.

De când beau rachi de prună
Nu mai port căciulă bună
Nici nevastă cu cunună.

N. L.

Agricultură — Industrie — Comerț

Industria și comerțul în Bănat

Comitatele Caraș-Severin, Timiș și Torontal formează Bănatul. Cel mai de frunte oraș din Bănat e *Timișoara*. Nu numai în Bănat ci în privința dezvoltării comerțului și a industriei ocupă — după Capitală — locul al treilea. Și avântul ce a luat industria și comerțul în timpul din urmă în Timișoara, o va pune — după Capitală — în locul prim. De loc nu e exagerată afirmațiunea aceasta căci circulația și comunicația de azi, deja face impresia Capitalei. În Bănat; actualmente funcționau 34 institute de credit românești, ce reprezintă un capital de 6 milioane două sute șasezeci și cinci mii coroane (6,265000) cu un fond de rezervă de 1 milion treisute șasezeci și patru mii coroane (1,364000) În cursul anului trecut au realizat un venit curat de 640,000 coroane.

Știm că aceste 34 bănci românești, se ocupă exclusiv numai cu escomptul de cambii, având a se lupta pe deasupra și cu o concurență din partea institutelor străine, cari se folosesc de toate apucăturile declarându-ne pe față lupta fiind de multeori încurajați de neputință, de nestiință, de frică și în cele mai multe cazuri de lașitatea și neexperiența ce stăpânește ținuturile locuite de ginta română nu prea scutită de păcatul invidiei. Terenul de luptă e Bănatul. Unde e numai ceva teren de exploatat înființază, agenturi, expoziții și filiale, toate bine în coastele băncilor românești deja existente. Și grație însușirilor românești de mai sus ne pun de multe ori bețe în roate. Cu toate acestea, sprijinite băncile noastre de oameni cu inimă, — de cari har domnului mai avem — prosperează îmbucurător.

Nu suntem însă prietini cu industria, meseria și comerțul. Avem lipsă prin comune de această clasă mijlocie. E' drept, că n'avem oameni de specialitate și asta ne împiedecă. Nu e însă târziu. *Veacul al XX-lea e în prag și nu-i permis să aștepte Bănatul dormind, căci somnul lui e moartea poporului bănațean*. Dar nu frate, nu propunerii, nici hotărâri ne trebuie ci fapte.

E vorba de crearea unui *fond pentru creșterea de industrii, meserii și comercianți români*. Multe talente active se perd în mizeria dela sate mâncând mălai necopt. În interesul trăinicieii poporului nostru și în interesul prestigiului nostru, trebuie să salvăm aceste talente, să le creștem, să le specializăm în o ramură sau alta a comerțului.

Pentru a realiza această idee cu mai puțin jertfe trebuie o desăvârșită solidaritate pe toate terenele. Cel mai potrivit centru ar fi Timișoara. Aici s'ar administra fondul și aici s'ar plasa și ucenicii, fiecare în ramul pentru care simte mai multă atragere. Ucenicii s'ar recomanda pentru primire de către direcț. băncilor în a căror raion locuiesc, iar comitetul fondului compus din câte un delegat al acestor 34 institute românești, l-ar accepta și ar supraveghea conduita lui prin secretarul central. Drepturile și datoritiile comitetului central s'ar putea compune prin un regulament intern al institutului „Timișoara” unde s'ar administra și fondul.

Contemplăm fondul ca fiind averea „*Reuniunii băncilor bănațene înființate cu scop de a crește meseriași români*”. Celelalte bănci facă asemenea fie după comitate ori după ținuturi. Dacă în cursul anului curent s'ar pune în practică, peste 4—5 ani am avea câțiva meseriași Români specialiști. Lipsa acestora o simt toate băncile românești cari votează împrumuturi la țărani Români pentru ași cumpăra haine, iar pe Sf. Paști dela „*Ifig din Colț*”, petrol, festile și lumini de la „*Moriș din Ulița mare*” și pentru a și cumpăra opinci, coasă și sapă dela „*Jupânul de peste drum*”.

Cum s'ar crea fondul?

Prin o cotă benevolă a băncilor românești bănațene, prin contribuiri benevole și prin o hotărâre morală în virtutea căreia zicem, că 20%

din venitele tuturor petrecerilor aranjate pe terenul acestor trei comitate să se destineze pentru „*Crearea unui fond cu scop de a crește meseriași Români*”. Dacă quota benevolă a băncilor bănațene am evalua-o la 1% din venitul curat am avea an de an 6400 coroane, dar să zicem că ar oferi numai 2% (doi pro mie) din venitul curat adică 2 coroane dela o mie coroane chiar și atunci am avea 1230 coroane an de an, o sumă care ne-ar prinde bine și am putea crește cel puțin 4—5 ucenici.

Timp mult de pierdut nu avem. O conferință a delegaților băncilor bănațene precum și a unor fruntași Români care să hotărască în merit.

Simeon Popescu,
director executiv la „Ancora”.

Carnetul agricultorului

Ce trebuie să facă plugarul în luna Februarie

Viața la câmp. În luna aceasta trebuie să se îngrijească bine de vitele fătate și de vitele de muncă.

Să se comande mașinile și uneltele necesare pentru recolta viitoare și pentru lucrările câmpului.

Pomicultura. — Se urmează cu curățitul și gunoitul pomilor. Se taie ramurile pentru altoit dela pomii cei buni și se pun în nisip sau în pământ până la altoire. Se poate începe cu plantația pomilor, cari nu s'au putut planta toamna. Să se taie suțeturile altoite în ochi, la 10 centimetri deasupra punctului de altoire; se curăță altoii de rămurelele nefolositoare.

Se taie ramuri de agrise, de zmeură și de coacăze pentru butăși.

Se taie merii și perii crescuți în formă de piramide, fus, palmetă, cordoane, etc.

Viticultura. — În această lună podgoreanul are puțin de lucru cu via. Abia pe la sfârșitul lunii, când începe să se desmorțească vremea, începe să se gândească la lucrurile pregătitoare pentru replantarea viei cu vițe americane și altele.

Piscicultura. — În luna aceasta se țin deschise găurile din ghiață. În zilele calde, știucile încep să-și lepede icrele. Trebuie să se supravegheze intrarea și scurgerea apelor în heleștae. Să se ia măsuri, ca apa să nu se scurgă peste ghiață.

Dividenda și funcționarii băncilor

Mai zilele trecute mi se întâmplase, să asist și eu la revizuirea bilanțului, făcută de trimisul „Solidarității” — unul dintre cei mai de seamă financieri ai noștri — unei bănci de ale noastre, dintre cele mai bune. Era totul în regulă. Socoteala exactă. Registre frumos și curat purtate. Profit din belșug. Iar rigurosul revisor n'a avut nimic de excepționat. Și cu atât mi-a fost mai mare mirarea, când, după laudele binemeritate, aduse funcționarilor și direcțiunii — în urmă totuși s'a resgândit o leacă, înainte de a pleca și încruntându-și sprâncenele ne-a zis; „*Dar cu una totuși sunt nemulțumit. Și mă îngrijorează. Funcționarii îi plătiți mizerabil.*”

„Domnule contabil, cât iai?”

— Două mii patru sute coroane — fără subtrageri.

„Insurat?”

— Nu!

„Înțeleg.”

„Domnule casar, cât iai d-ta?”

— Două mii de coroane, brut.

„Avere de-acasă. Firește. Ocupațiune particulară?”

— Da.

„Domnule licuidator, cât e salariul d-tale?”

— Una mie șase sute coroane, firește brut.

„Și cum o scoți la cale, om însurat?”

— De pe-o zi pe cealaltă. Norocul e că am familie.

Iar întorcându-se spre directorul — pe nici nu l'a mai întreat, — ci punând degetul rubrica „profitul net” al bilanțului, l'a apăsătorit:

„*Bine domnilor, pe lângă 200,000 coroane capital societar și fonduri aproape atâtea și realizând un profit net de treizeci și atâtea de mii de coroane — funcționarii ar trebui la dublu să lăzari.*”

— Permiteți-mi d-le revisor — încercă să răspundă directorul — am face bucuros, dela banca noastră, dela început a dat acționarilor o dividendă și dacă am încerca așa deodată, să mărim lefurile, ne-ar fi imposibil să susținem dividendă la nivel, augmentând totodată și fondurile cu dotațiuni extraordinare, neprescrise de statut lar fondurile. după cum bine știți, sunt cea zășia băncii.

Și zimbă directorul — mulțumit par'că de profunzimea „politico-economică” a răspunsului dat.

Dar revizorul — ca să nu scape trenul — îi răspunse scurt, dar nu fără ghimpe: „*Bine domnule director, dar atunci să vă îngrijiți de acțiunile înainte să vă alegeți funcționari oameni castrati eunuchi — căci din salariul dat astfel singurii mai putea trăi, dar așa oameni în toată firea — nu. Iar familie la nici un caz nu vor putea întreține. Din ce s'o susțină? Și aceasta încă ar trebui să fie o țință, economico-politico-financiară.*”

M'a urmărit până târziu în noapte convorbirea aceasta. Zace o înțelepciune adâncă în a postrofarea, făcută în graba drumului. E o părțundere largă a chestiunii noastre economice. Nu e numai momentul umanitar, care m'a răpă. Nu. Dimpotrivă e adevărul, ce-l cuprinde, privit din cel mai strict punct de vedere egoist, al intereselor bănești ale acționarilor. E cert.

Banul, pe cât i-e de mare puterea intrinsecă, de-a produce și de-a se înmulți, e pe de altă parte tot atât de volubil. E gingaș: pierde văzând cu ochii, dacă nu ai bine grija și dispăre îndată, cât ce-l pierzi din ochi. Iar ca să producă și să se reproducă îi trebuie mare grije. E bine. Îngrijitorii milioanei băncilor noastre sunt funcționarii. Munca lor le face sporul. Dar munca bună reclamă hrană îndestulitoare și tihnă. Iar intensitatea ei și prin urmare și mărirea sporului produs de ea, e firesc, că stă în directă proporție cu hrana și cu tihna ce-o are. Și de aceea, când auziam pe la obicinuitele banchete, după adunările generale, comparația banală a funcționarilor cu micile albine, iar pe de altă parte vedeam și mai măruntele lor lefuri pitindu-se printre colțșor al bilanțului — ei, atunci nevrăm par'că-mi venia și mie să strig: „*Bine d-le acționari, dar dacă d-voastră ați fi stupari și nu le-ați lăsa muncitoarelor albine hrană destulă și iarnă, ca să înnoiască și ele și să se înmulțească — tot în folosul d-voastră — oare atunci nu v'ar considera lumea de răi gospodari?*”

S'apoi e firesc doar. Capitalul bănesc ce-ăltceva, decât o muncă concentrată. Și chiar de aceea reclamă iarăși muncă ca să nu rămână storie. Sporul, dar nu i-se cuvine numai lui, ci și acelei munci, care l'a fructificat. Și aci e marea problemă, ce are s'o rezolve viitorul: stabilirea dreaptă a raportului remunerațiunii, ce trebuie să-i revină muncii vii — față de remunerațiunea ce și-o reclamă munca deja condensată capitalul bănesc.

Noi Români suntem un popor, aci în Țară eminent muncitor. Toate drepturile și îndreptățirile noastre și toate nădejile și aspirațiunile noastre sunt legate cu multe fire de izbândirea dreptului și a dreptei răsplătiri a muncii. Și chiar de aceea îmi pare exclusive, că acolo unde chivernisim și noi biet fărâmul nostru de capital, care nu e numai muncă concurentă, dar e cristal

din sudoare și din lacrimi — îmi pare o mare nedreptate, că chiar acolo, să sfruntăm în așa fel răsplata muncii vii și dătătoare de viață.

Iar dacă privim mărirea dividendelor, date de băncile noastre acționarilor și facem paralela cu măruntele plăți și remunerațiuni, ce le iau funcționarii — apoi cred, că prin faptul băncilor noastre în chestiunea — nu au contribuit cu nici un grad la promovare stabilirea dreptei a raportului între beneficiul muncii vii și a capitalului.

Suntem în toiul adunărilor generale. Timpul, când e să se facă ceva în privința aceasta. Și eu cred, că acționarii nu sunt atât de strânși la suflet, că-și reclama 10% în plus din câștigul lor, când vor fi luminați, că acest 10% e echivalentul celor 50% din viața celor sute și sute de funcționari. Și nici aceia nu-mi vine, să cred, că direcțiunile băncilor noastre, din rea voință, sau din îngustime de suflet au întârziat să facă pân' aci mai mult. E vorba, că poate nu le-a venit a minte.

Și o să repare de aci înainte. Căci una e cert. Și din punct de vedere general și obiectiv și din punct de vedere național și subiectiv, mai multă garanție de solidaritate îmi oferă banca, unde-oi vedea dividendă poate mai mică cu 10%, dar lefurile funcționarilor mai mari cu câteva sute de coroane.

Ș'apoi sunt convins, că este el chip și modru, ca nici dividendă acționarilor să nu-și piarză nivelul actual, ba să crească, dar și lefurile funcționarilor să se mărească conform recerștelor de astăzi. Să poată și ei întemeia și crește familii — fiind și acesta de mare interes național. Dar despre chipul și felul acesta, credem că ar trebui să scrie funcționarii, pentru că eu sânt...

Acționar.

Fapte și lucruri din România

Concertul d-nei Lucia Cosma

Din București primim știrea, că Vineri, 28 Ianuarie v., la ora 9 seara, va avea loc în sala „Unirea” concertul d-nei Lucia Cosma marea noastră concertistă, primadonă, cu concursul d-lui Th. Fuchs profesor de pian, concertist.

Testamentul d-lui Const. Lahovary

Din București se anunță, că răposatul Constantin Lahovary, fratele d-lui ministru al domeniilor și al d-lui Emil Lahovary, fost deputat, a lăsat prin testamentul său suma de 25.000 lei pentru spitale din București, iar biblioteca sa de o mare valoare, precum și întregul mobilier al bibliotecii, le-a lăsat „Asociației studenților români din Paris”.

Moartea lui Gogu Vărvoreanu din Craiova

Din Craiova se anunță trista veste a încheierii din viață a unuia dintre cele mai distinse figuri craiovene: Gogu Vărvoreanu, mare proprietar și membru fruntaș al partidului liberal.

Om simpatic și foarte cult, repauzatul își creiașe grație muncii și meritelor sale, o situație excepțională.

Născut la Craiova în 1840. Studiile liceale le-a făcut la Atena, și pe cele universitare la Heidelberg, unde și-a luat doctoratul în drept.

Revenit în țară, a fost numit procuror, și mai târziu procuror-general.

Retrăgându-se din magistratură, Vărvoreanu a luat o parte activă la viața publică, fiind ales rând pe rând primar al Craiovei, președinte al consiliului județean, deputat, senator etc.

Într'un timp a fost și prefect la Dolj. În ultimul timp, bolnav și foarte atins de unele nenorociri familiare, nu se mai amesteca în politică, deși se bucura de cea mai mare trecere

la direcția partidului său, fiind membru în comitetul executiv.

Defunctul era decorat cu mai multe ordine străine și române, posedând între altele *Coroana* și *Steaua României* în gradul de mare duce.

Prin firea sa amabilă și natura sa distinsă, repauzatul și-a creiat numeroase simpatii și moartea sa lasă unanime regrete.

Dumnezeu să-l ierte!

Sinuciderea în Tei

Un bătrân s'a sinucis, aruncându-se în lacul Tei — Pescuirea cadavrului — Cine e sinucigașul

Un bătrân în vârstă de vre-o 70 de ani, s'a sinucis aruncându-se în lacul Tei, sinucidere despre care s'a vorbit în toate mahalalele de prin vecinătate.

Bătrânul sinucigaș era de statură potrivită, avea părul și sprincenele albe, fața roșcovană și purta barbă mare.

Era îmbrăcat cu o haină saco de culoare maro, pantaloni de aceeași culoare și purta în picioare ghetete cu gumelatic, iar în cap o căciulă neagră de oaie.

Circumscripția a 9-a fiind înștiințată despre sinuciderea necunoscutului bătrân, d. comisar Andreescu a început cercetările însărcinând pe niște luntrași cu cautarea cadavrului.

Bătrânul fusese zărit de către niște locuitori de prin partea locului, plimbându-se pe marginea lacului și de-odată el s'a aruncat într-o copcă și s'a înecat.

După vre-o două ore de muncă, cadavrul bătrânului a fost pescuit și scos la mal.

Nimeni nu cunoștea pe sinucigaș, care nu locuia prin apropiere așa că d. comisar Andreescu nu putea la început să stabilească identitatea sinucigașului.

În urmă, dintr'o hârtie ce s'a găsit la el, s'a aflat, că sinucigașul este un anume Iosif Racoș, proprietar de birji din str. Sf. Ioan Moși Nr. 73.

Până acum nu se cunoaște încă cauza care l-a împins pe Racoș să se sinucidă.

Parchetul fiind înștiințat, a ordonat ridicarea cadavrului și transportarea lui la institutul medico-legal.

Focul dela fabrica de tricotaje

Acoperișul fabricii distrus de flacări — Localizarea focului — Ancheta

Eri după amiază la orele 4, un violent incendiu a izbucnit la fabrica de tricotaj „Filaret” din strada Preda Spătarul No. 1, de peste drum de fabrica de chibrituri.

Flacările au fost observate de către un lucrător al fabricii care a dat imediat de veste personalului.

Alimentate de un vânt puternic, flacările se întindeau cu repeziune, la un moment dat, întreg acoperișul uzinei, unde era instalat motorul care punea în mișcare fabrica, era o mare de flacări.

Posturile de pompieri Central și Radu-Vodă, sub conducerea d-lui căpitan Urlățeanu, au sosit imediat la locul dezastrului, luând măsurile convenite de stingere și de izolarea fabricii alăturate.

După o muncă de aproape o oră, focul a fost cu desăvârșire stins, după ce aproape întreg acoperișul a fost distrus.

La circ. 23 s'au început cercetările pentru a se putea afla de unde a izbucnit incendiul.

Fabrica e o societate anonimă. Pagubele se urcă la suma de câteva mii de lei.

O nouă manifestare românească în Viena

Colonia și tinerimea română din Viena a fost invitată a lua parte, alături de Germani, Cehi, Poloni, Ruteni, Dalmatini, la producțiunea proiectată de Asociația austriacă pentru industria casnică, care avea să consistă în jocuri naționale dansate în costum. Sub impresia prestațiunilor dela revelion, li-s'a asigurat apoi Români-

lor cel dintâi loc în program după Germani, în semn de recunoaștere a superiorității ce prezintă arta lor.

Asociația s'a format din unirea diferitelor reuniuni și comitete provinciale, pentru a putea sprijini, din centru, activitatea aceloră, și susține, în vederea acestui scop, la un punct frecventat al Capitalei (Kohlmarkt 22) o expoziție permanentă, cu hală de vânzare. Astfel, Asociația cuprinde în sine și „Reuniunea doamnelor române din Bucovina”, înființată la 1880, care făcând cunoscută valoarea artistică a produselor românești de industrie casnică, a deșteptat interes general pentru aceasta și cu succes atât de frumos, că la balul de care vorbim însăși *archiducesa Maria Iosefa*, protectoara acestei manifestări, a purtat o toaletă lucrată cu motive românești în atelierile din Cernăuți ale Reuniunii doamnelor române. Tot acolo, se pregătește acum o haină pentru altă persoană înaltă dela Curte: este aceasta, oricum, o distincție extraordinară și-un omagiu pentru desăvârșirea artei poporului nostru.

Din comisia de acțiune, presidată de *marchiza Crescentia de Pallavicini* și de *baronesa Hedvig de Haas-Teichen*, — o femeie foarte distinsă sub a cărei conducere s'a făcut toate pregătirile, — pentru R. D. R. din Bucovina au făcut parte doamnele *Ena de Crismanici născ. de Popovici* și *Eliza de Wassilko-Serecki*. În comitetul de patronese și în comitetul de onoare României au fost reprezentați prin: Ex. Sa *contesa Elena Bigot de St.-Quentin-Flondor*, *contesa Marta Blome-Stirbey*, d-na *Flora Gramatovici*, Viena, *Maria de Wassilko*, Cernăuți; Ex. Sa *Gheorghe de Wassilko-Serecki*, Cernăuți, domniul *dr. Sterie N. Ciurcu*, secret. min. și *Teofil Gramatovici* și *dr. Stefan de Wassilko-Serecki* din Viena.

Marți, 31 Ianuarie, a fost producțiunea, înaintea unui public cu mult mai numeros, decât pentru cadrele sale într'adevăr spațioase dela „Musikverein” *Archiducesa Maria Iosefa*, *archiducii Franz Salvator*, *Karl Stephan*, *Karl Franz Ioseph*: corpul diplomatic, miniștrii, generali, înalți demnitari au ocupat estrada; jos, dinainte, o copilă fermecătoare, reprezentând geniul industriei de casă, primește produsele ce îi oferă fiecare grup.

După acest preludeu alegoric încep jocurile. Întâi, *Germanii*: domnișoare, între ele baronese și contese, în cunoscutul port pitoresc din Tirol, dansează lin și distins *Ländler*-ul lor. Apoi *Români*: domnișoarele *Aca Barbu* (Regbin) în costum dela Abrud, *Ada Ciurcu* (Viena) în costum din România, *Nelly Cuparescu* (Viena), costum ca la Craiova, *Tia Hodoș* (Caransebeș) costum bănățenesc, *Maria de Leményi* (Brașov) costum din România, *Zoe Muntean* (Brașov) costum din România, Câmpulung, *Miji Mandicevski* (Viena), costum din România, *Aveti Nemeciek* (Viena) costum din România, *Lucia Petrescu* (București) costum ca la Pitești, *Amalia și Sofia Preuszer* (Viena) costum din Seliște, *Sofia Stănescu* (Brașov) costum din Hațeg; domniul *Alex. Augur*, *Eug. Bianu*, *Emil de Colbazi* (costum original, din Șpring I. Sibiu), *Nic. Comșa*, dr. *Laurian German* (costum original din Seliște), *Vict. Groză* (costum original din Coștei I. Lugoj), *Z. Maniu* (costum original, din Hațeg), *Romul Marcuș*, *Dim. Marmeliuc*, *St. Mircea*, *Gh. Pridie*, *Petru Vlad*. După o foarte isteată trecere din *Horă*, care laudă gustul d-lui *dr. Pantazi*, s'au dansat după olaltă părțile cele mai frumoase din *Romana*; din figura ultimă, în timp ce părechile au format semicerc, s'au desfășurat apoi, organic, *Călușerii*: conduși de vătavul *St. Marcuș*, domniul *Iul. Crișian*, *Remus Doctor*, *Gh. Ioaneș*, *Dominic Medrea*, *Ioan Teleguș*, *Troian Trimbișioni* și au jucat (așa, că s'a crezut că sunt dela balet) *Bătuta* și *Călușerul*; spre sfârșit părechile dela *Romana* au trecut în câțiva pași de *Sărbă* și la acordurile din urmă, când plăcerea publicului a fost la culme, au eșit toți, dansând mereu până ce au dispărut, aplaudați mult de toți cei prezenți, admirați de cei pricepători pentru artă.

Dalmatinii au urmat cu al lor „*Colo*”, apoi *Polonii* în haine pompoase, rămășițele unui trecut glorios, au dansat dansul lor național *Mazurca* cu o eleganță, ce nu se învață decât prin lungi exerciții.

Un grup mare din Moravia, cu mâneci largi, rochii umflate și panglici în culori strigătoare. La sfârșit *Rutenii*, unii în haine poloneze ori rușești, în costum românesc alții; au jucat pe melodie de ritm românesc un dans frumos, și, dacă nu înșală aparența, în aceeași măsură propriu-origina, ca și portul.

Ca încheiere, toți participanții s'au grupat înaintea estradei, și împreună cu publicul ridicat au cântat imnul poporal al Austriei „*Doamne ține...*”

Având a mai vorbi despre însemnătatea acestei manifestări într'un al doilea articol, vom arăta aci, că pentru noi învățătura principală din prilejul acesta este convingerea despre înalta valoare, care o reprezintă arta noastră națională: alăturarea de producțiile de aceeași natură ale poeziei din Monarhie, portul, muzica, dansul românesc au provocat mai mult decât „interes etnografic”, și s'au impus tuturor celor cu pricepere pentru artă ca elemente de valoare estetică absolută. Aceasta prin *măsura și armonia desăvârșită* care le este tipică. *Portul românesc, ca întreagă ornamentica românească, este și el bogat în culori, dar toate împodobirile sunt gingașe și se fac neșpus de discret, colorile se aplică cu măsură, și atât de armonice, că ele nu se observă în sine, ci se topesc într'un întreg artistic, de valoare estetică absolută.*

Acesta este înțelesul constatării ce s'a publicat a doua zi în „*Reichspost*”, și care, voiam să fie cunoscută, fiind cea mai justă apreciere a esențialului în arta noastră națională, și cel mai mare elogiu ce i-se poate face.

Veste tristă din Făgăraș

Făgăraș, Făgăraș, țara de odinioară a vitejilor lui Negru-Vodă, ce tristă priveliște oferi tu acum neamului nostru. Țara Oltului, tu ești bolnavă! Când te înalți, frumoasă în virtuți, ca o mândră fecioară, când te noroiești în grele păcate.

După măcelul dela Mărgineni, după memorabila adunare generală dela 5 Mai anul trecut, după strălucitele învingeri la alegerile din 1 Iunie, după vărsarea de sânge dela Galați: iată s'au aflat Români uitați de sine, cari să se mai facă coadă de topor, cari să se angajeze de unelte proaste fișpanului șovinist din Făgăraș, faimosului Szél, acestui pașă, care n'a cruțat sângele românesc, numai ca să bage groază în descendenții vitejilor lui Negru-Vodă.

Ca să-și bată joc de Români și să arate guvernului, că tot dânsul este stăpân peste sufletele Românilor din Țara Oltului, acest pașă îngâmfat a aranjat în ziua de 1 Februarie un bal în Făgăraș, cică pentru Crucea-Roșie.

Înainte de bal, doamna fișpanului a colindat pe la doamnele române din loc, îndemnându-le să ia parte la petrecere. Români, la convocarea vicarului Iacob Macavei și a directorului M. C. Jiga, s'au întrunit la sfat, ca să hotărască, ce au de făcut în cazul acesta.

Nici consultarea aceasta nu avea nici un rost, căci între împrejurările de acum pentru ori care Român de omenie e mai limpede ca lumina soarelui deviza: *separarea socială absolută*. Principiul acesta l'a expus în mod convingător avocatul dr. Octavian Vasu.

S'au aflat cu toate acestea „*frunțași*”, cari și la Făgăraș au ținut să spargă solidaritatea românească. Nefericitul protopop *Nicolae Borzea* și avocatul roșu dr. *Ioan Senchea*, care nu-și încapă în pene, au declarat, că lor nu le pasă de cinstea românească, ci zău, ei se fac coade la topor și vor merge la bal.

Și mai trist este însă faptul, că acești nefericiți indivizi, au aflat aderenți. Cățiva preoți rătăciți, seduși de șeful lor cu mintea îngustă, au adus rușine reverenței, care o poartă și s'au făcut nevrednici de numele de român.

Iată lista acelor slăbănogi, cari au târât fracturile și reverențele lor în colbul „*csárdás*”-ului. Vătaful era avocatul dr. Ioan Senchea, apoi Nicolae Borzea, protopopul ortodox din Făgăraș. Au mai luat parte: Pavel Mansa, preot ort. în Streza-Cârțișoara, Alexandru Popa, preot în Lisa, Vichente Pop, preot în Sâmbăta-superioară, Valeriu Literat, preot în Luța, Ilie Mănecuța, preot în Ucia-inferioară, Clonția Miklós (cel cu brâu roșu), preot în Beclean, Iosif Martin, preot în Teleki-Récse, Virgil Pop, preot în Părău, Ioan Jurca,

preot în Colun, Aurel Mușat, preot în Ucia-superioară.

Domnul fișpan, nici măcar o vorbă n'a avut cătră ei, ba întreținându-se numai cu oaspele său baronul Keményi, făcea observări malițioase la adresa Românilor prezenți. Iar când un cumnat al fișpanului, comandă dansuri românești, publicul maghiar își bătea joc de bieții Români parveniți.

Hora a dansat-o numai Români, iar Ungurii zâmbiau și trăgeau cu ochii unii la alții.

Atunci, când Sașii au demonstrat în absența lor, Români noștri, vai de ei, au adus smirnă și tămâie celui mai mare dușman al neamului nostru. La balul ăsta mascat, nefericiții de Români, cari s'au îmbulzit acolo, s'au demascat pe sine.

Făgăraș, Făgăraș, țara de odinioară a vitejilor lui Negru-Vodă, ce tristă priveliște oferi tu acum neamului nostru!

Balul costumat din Arad.

Joi seara, 9 Februarie a avut loc balul costumat aranjat de „*Reuniunea Femeilor Române*” din Arad și provincie în beneficiul școlii de fete, ce se proiectează. A luat parte o frumoasă cunună de dame și domnișoare în drăgălașul nostru costum național reprezentat din toate ținuturile locuite de Români. A fost ceva feeric să privești jocurile noastre, jucate de părechi îmbrăcate în costum național. N'au lipsit nici chiar bărbați în acest costum. S'au văzut și țărani viguroși de prin ținuturile Hațegului, cari au venit să vadă anumit balul acesta, în portul lor.

Balul costumat din Arad e o dovadă mai mult despre solidaritatea ce există la poporul nostru.

Înainte de pauză s'a jucat cel mai maestru și mai falnic joc al nostru călușerul și bătuta cu grația și focul feciorului român, de o grupă aleasă de tineri mare parte înrolați din seminarul nostru diecezan. Au fost răsplățiți cu aplauze vijelioase.

Dăm aici numele doamnelor și domnișoarelor, cari *au participat* la bal precum și costumul, în care au fost îmbrăcate.

Doamnele: Ardelean Boroșineu, cost. Seliște, Avram Arad, Barbu Lipova, Elena Bălan Timișoara, Sab. Bălan Jebel, Marilina Bocu Rucăr, Regina Bodea Arad, Dr. Bontescu Hațeg, Covragiu, dr. Botiș Arad (Rădulești Hun), Elena Boțioc Chișineu, dr. Burdan Boroșineu (Câmpulung), Iuliana Bogdan Arad (Bănat), Cărăbaș Timișoara (România), Ciungan Arad, Colceriu Curticiu, Aurelia Dârlea Sinte (Seliște), Ștefan Erdéli Orăștie, Florescu Zăgujen (Pădureanca), dr. Iacob Arad (Bucium), dr. Ispravnic Arad (Sistaroveț), Jumanca Arad, H. Goldiș Arad Tulgheș, dr. Hotăran Șiria, Silvia Kádár Simiclusul-Mare, Lazar Oravița, Cor. Lazar Târnova, Virg. Lele Moroda, Maniu Oravița, Mihulin Arad (Tulgheș), Micula Arad (Orăștie), Marta Moldovan Pecica, Montani Arad (Secușgiu), Dr. Mureșan Beiuș, Muntean Lipova, Sofia Neamtu Sâmiclăușul-mic (De pe Criș), Dr. Nic. Oncu Arad (Zăgujeni), Silviu Păcurar Hațeg, Sidonia Pantoș Monoroștia, Luca Pășcuțiu Cluj, Dr. Petran Arad (Toracul-mare), Dr. Popoviciu Chișineu (Câmpulung), Dr. Pop Arad (Chiuești) Rafila Roman Covragiu (Hunedoara), Ana Sebeșan Secusigiu (Bănățenesc), Sofia Secula Șiria (Iaz), Șandor Icloda, (Pădureanca), Vioara Savu Arad, Ioan Tatu Arad (Oravița), Dr. Tisu Brad (Poiana), Aurelia Trif Leucușeș, Iuliana Ursu Arad, Ursu Curticiu, Dr. Ursu Radna (Poienița Tomei), Vasilon Arad (Covragiu), Dr. Veliciu Arad (Pădureanca), Dr. Vuia România, Dr. Ghilezan Mодоș (Pădur.)

Domnișoarele: El. Avram Arad, (Pădureanca), Silv. Bălu Radna (Șistaroveț), Livia Barbu Cernăuț, Florica Barbu Caransebeș (Val. Almaș), Ema Bogdan Arad (Bănat), Florica Bonciu Arad (Pădureanca), Bugariu Timișoara, Aur. Burdan Bor.-Tulgheș, Florica și Sofia Boțioc Chișineu (Seliște), Aurel Cimponeriu Vinga (Seliște), Cherla Ilma Karácsony-Liget, Cioran București (Tulgheș),

Valeria Costina Iosășel, Florica Crișan Beiuș (Pădureanca), Livia Dimitrescu Arad, (Tulgheș), Minerva Dimitrescu Arad (Tulgheș), Tulia Dimitrescu Arad (Tulgheș), Viorica Evuțian Secusigiu (Lipova), Aur. Iancu Zarand (Tulgheș), Cost. Iancu Otlaca (Pădureanca), Gizela Ilia Lipova (Bănat) Val. Lazar Ternoava, Elena Mezin Nereu (Câmpulung), Em. Mladin Șilindia (România), Cam. Mureșan, Beiuș (Rom.). Hort. Moldovan, (Pădureanca), Sid. Muntean, Lipova (Hunedoara), Silvia Neamț, Agriș. Virg. Negrila, Cor. Pantos, Monoroștia (Murăș), Petran, Arad (Toracul-mare), Zenuța Popoviciu, Cermeiu (Pădureanca), C. Secula, Șiria (Câmpulung), El. Stoicu, Arad (România), Em. Pinter, Mișca (Seliște), Tulia Popescu, Corbu, Emilia Popoviciu, Măneru (Seliște), Viorica Rehean Icloda Prahova, Cor. Sebeșan Secusigiu, (Bănat), Eug. Tămășdan Pecica (România), Letiția Tuca Alioș (Bănat), Lucreția Ursu Arad, Viorica Ursu Curticiu (Tulgheș), Sidi Ursu Curticiu (Tulgheș), Vasca Homorog (Bihor), Anuța Vuculescu Șepreș (Săliște).

Au jucat „*Călușerul*”, „*Bătuta*” și „*Hora*”: Vătav A. Măneran, Ferar, I. Popoviciu, G. Petrișor, S. Duma, A. Sebeșan, Pepa, I. Cociuban, E. Grădinariu, I. Cioara, G. Blidariu, I. Popa, C. Cenică.

Germania construiește linii strategice. „*Le Temps*” află din Berlin, că marele stat major al armatei germane a ținut acum câteva zile o ședință secretă, la care au asistat comandanții tuturor corpurilor de armată.

S'a hotărât construirea unor linii strategice și punerea în bună stare a liniilor ferate dela frontiera germano-franceză și germano-belgiană.

INFORMAȚIUNI

De-ale noastre.

Arad, 9 Februarie 1911.

Sinod electoral. În vederea apropiatei alegeri de protopresbiter al tractului Brașov, s'a convocat în biserica Sf. Nicolaie din loc un sinod parochial extraordinar, electoral pe ziua de Duminică, 30 Ianuarie v., în care sinod parohia își va da votul colectiv prescriș, pentru candidații la protopresbiter și tot odată și prim paroh la biserica Sf. Nicolae.

„**Din tainele internatului.**” Sub acest titlu foaia „*Vocea Graniței*” constată, că în internatul băieților dela gimnaziul din Caransebeș al comunității de avere, după obiceiul rămas de sub conducerea lui Burdea, copiii de grănițeri din internat li-se dă mâncările cele mai rele, de multe ori stricate, așa că copiii își cumpără dela cantină, pâne și de câte 2 b. castraveți acri, ca să-și stâmpere foamea.

În urma acestora — scrie „*Vocea Graniței*” — face următoarea rugare cătră d. președinte al Comunității de avere, în interesul graniței:

1. Să binevoiască d. președinte să pună capăt acestor stări mizerabile, cari domnesc încă și azi la internat.

2. Să facă pașii de lipsă, ca să fie profesorul Weigl îndepărtat dela internat, în timpul cel mai scurt posibil.

3. Să binevoiască a introduce și la internatul de aici, obiceiul ce domnește la toate internatele atât civile, cât și militare, ca profesorii să fie obligați a mânca cu copiii la masă și din aceleași mâncări ce mănca și copiii. Pentrucă, ori sunt bune mâncările ce le capătă copiii, și atunci pot mănca și domniile profesori, — ori nu sunt bune și atunci nu-i iertat, ca acele mâncări să se servească copiilor.

4. Să binevoiască d. președinte a opri pe Sabeu, ca pe timpul cât va mai sta în internat, să nu îndrăznească a mai da cost afară de copii și altora.

5. Să binevoiască a opri pe Sabeu, de a mai da cost directorului, d-lui Magdescu.

6. Și în fine, fiindcă știm cu siguranță, că d. președinte are cunoștință despre niște lucruri ce au obvenit în internat, pentru sanarea cărora, a trebuit să intervină medicul, — și fiind pre-

cris, că la internate și în alte instituții de felul acesta, servitoare nu este permis a angaja sub etatea de 40 ani, deci rugăm pe d. președinte să facă pașii de lipsă ca în timp de 8, cel mult 14 zile, Sabeu să angajeze servitoare numai dela 40 de ani în sus.

Toate aceste le pretindem în numele graniței, și a grănicerilor, a căror proprietate este internatul.

Ne alăturăm și noi la aceasta propunere, în speranța, că d. președinte va face regulă, în interesul elevilor.

Recensământ. Numărul locuitorilor Sighișoarei este de 11 500, cu 500 (4 5%) mai mult ca acum 10 ani.

Zăpadă mare. Din cauza nămeților, grămădiți de vifor la anumite locuri pe linia ferată Predeal-Brașov, trenul accelerat de ieri a suferit o întârziere de 5 ore, trebuind să stea în mai multe locuri în mijlocul câmpului, între Dârste și Timiș. Trenurile Brașov-Făgăraș de ieri încă au suferit o întârziere de 4 ore, din cauza nămeților grămădiți pe linie între Codlea și Vlădeni, oprindu-se în mijlocul câmpului.

— Astăzi precum suntem informați din Codlea, circulația trenului între Brașov și Făgăraș e total întreruptă. Căci la răulețul Holbășel dintre stațiunile Codlea și Tințari stau înzăpezite trei locomotive. Anume nămolindu-se în nămeți prima, i-a venit în ajutor a doua, dar a avut aceeași soartă. Sosind a treia locomotivă, nu numai că s'a înzăpezit și aceasta, dar încă a și deraiat. A sosit apoi a patra locomotivă la fața locului, și pe când scriem acestea — nu se știe rezultatul.

Din patrie.

Nouă alegere de deputat la Cisnădia. Din Sibiu ni-se scrie, că în locul răposatului deputat săsesc, Emil Trauschelfels dela Cisnădia, partidul poporal săsesc a candidat pe Gustav Reissenberger, vicecomite în retragere.

Alegerea va avea loc la 16 Februarie n.

Populațiunea Sibiului. Din specificația datelor recensământului în orașul Sibiu, dăm următoarele cifre, cu observarea, că numerii dintre paranteze arată starea de acum 10 ani. Numărul locuitorilor este 30.035. Dintre aceștia 14.417 (12.933) bărbați; 15.618 (13.712) femei; 18.077 (16.289) necăsătoriți; 9.676 (8.262) căsătoriți; 179 (120) divorțați! 2103 (974) văduviți; 23.394 (20.313) știu ceti; 23.253 (20.158) știu scrie; 2.824 (11.697) evangeliști. A. B. 2.053 (1.707) ev. ref. 6.068 (6.079) rom. cat. 2318 (2.079) greco-catolici; 5.288 (4.052) greco-orientali; 183 (923) israeliți și 301 (108) de alte confesiuni; 46.156 (15.555) Germani; 7.338 (5.959) Români; 6.023 (4.732) Maghiari. (Cu Ovrei cu tot Red. Rom.) 518 (399) alte naționalități.

Din străinătate.

Din Viena. Unirea Principatelor române (24 Ianuarie v. 1859) a fost serbată la Viena în ședința festivă a societății academice „România Jună”. *Di. I. Grămadă a spus o cuvântare ocazională, corul a cântat, cuvenit tradiției „Imnul unirei” și alte cântări, d. A. Voileanu la pian variații pe motive românești, d. I. Crețu a rapsodie românească, pe violină; a debutat și d-șoara Ana Barbu, elevă la Conservator, cu două cântece populare („Sunădrat ca mine nu-i” și „Vai bădiță dragi ne-avem”); d. Ștefan Mărcuș a cântat frumoasa doină:*

„Cine m'aude cântând

Crede că n'am nici un gând”,

apoi din repertoriul clasic, pasagiul cel mai duios din opera „Pagliacci” de Leoncavallo, în traducerea românească a d-lui G. Dima: „Joacă Paiate, răs cu hohot nomește, tu nu simțești, ești numai bun de răs...” unde s'a văzut că bursierul So-

cietății pentru fond de teatru este aproape de desăvârșire în arta sa. Vom aminti încă cuvintele de îndemn și însuflețire rostite de prof. Iancu Nistor din Cernăuți. — O parte din colonie a fost prezentă; d. și doamna dr. Tiberiu Brediceanu fiind în trecere la Viena și au ținut să participe la această serbare. În cursul ședinței a fost pomenit între aplause numele d-lui N. Iorga.

Atentat în contra regelui Nichita. Din Cetinje (Montenegro) se vestește că zilele trecute s'a plănuț un atentat în contra vieții regelui din Muntenegru. Poliția a arestat în Antivari pe individul suspect venit din Atena, Gyurits de origine muntenegrean, aflând la dânsul două bombe de dinamită. Gyurits spune că, atentatul l-a conceput împotriva unui jandarm, care a ucis pe mamă-sa și pe sora-sa. Criminalul a fost achitat de tribunalul din Cetinje, pe motivul, că crima a săvârșit-o într'un moment de nebunie.

Deregătorile bănuiesc, că Gyurits a proiectat într'adevăr atentatul în contra regelui Nichita.

Germania construiește linii strategice. „Le Temps” află din Berlin că marele stat major al armatei germane a ținut acum câteva zile o ședință secretă, la care au azistat comandanții tuturor corpurilor de armată.

S'a hotărât construirea unor linii strategice și punerea în bună stare a liniilor ferate dela frontiera germano-franceză și germano-belgiană.

Ciuma în Manciuuria. Petersburg. Din Charbin se telegrafiază, că ciuma băntuie în toate localitățile situate de-a lungul drumului spre Pecking.

Locuitorii din Pecking sunt surprinși de panică. Comunicația trenurilor a încetat cu desăvârșire. Guvernul chinez e complet desorientat. Sunt temeri, că vor izbucni turburări antifidnastice.

Autoritățile germane, au interzis ancorarea vapoarelor în portul Kiaou-Tschau. În tot ținutul a fost proclamată starea de asediu.

La Petersburg s'a ținut ieri un consiliu de miniștri, în care s'a discutat asupra izolării localității Gudiadan, focarul principal al ciumei. În cele din urmă s'a renunțat la acest proiect din considerații de natură internațională.

Din Charbin sosesc știri îngrozitoare. Bolnavii mor în barace de frig. Temperatura a scăzut la 33—34 grade sub zero.

Eri s'au ars 2400 cadavre. Medicii sunt de părere, că cartierul chinez trebuie distrus prin foc. Dificultatea e, că nimeni nu știe ce ar fi de făcut cu cei 10000 Chi-nezi, care se află încă în viață.

Dintre Chinezi au murit până acum 5431, dintre Ruși 1023.

Până acum au murit 15 medici.

Tokio. — Bacteriologul Kitachaco a plecat în Mandciuria spre a studia măsurile luate contra ciumei.

Guvernul va cere un credit de un milion yenit pentru combaterea epidemiei.

Pecking. — La Pecking s'au constatat două cazuri noi de ciumă, amândouă mortale. Persoanele în chestie veniseră din Tientsin. Știrile ce sosesc din această localitate sunt mai favorabile. În ultimele 8 zile au fost 15 cazuri de ciumă. Se simte lipsa de medici și îngrijitori.

Serul ce se aplică contra ciumei nu folosește mult.

În Mandciuria de nord epidemia se întinde dealungul liniei ferate transiberiane.

În jurul incendiului din Constantinopol. Ministerale ale căror birouri au fost distruse de incendiu, s'au mutat în alte edificii. S'a constatat că focul a luat naștere dela firele telegrafice.

Douăzeci de funcționari și patruzeci de soldați au fost arestați. Toate hârtiile din timpul sultanului Abdul Hamid au fost salvate, asemenea și arhivele ministerului de externe.

Dirrecția conductelor de apă închisese conductele edificiului Porței din cauza că de câteva luni nu s'au plătit taxele pentru apă.

Pagubele cauzate de incendiu se ridică la un milion și jumătate lire.

Nouii cabluri între Germania și America. Din Berlin vine știrea, că guvernul se ocupă cu proiectul pentru înființarea a trei cabluri noi între Germania și America. Lucrările vor costa mai multe milioane.

Situația în Grecia. Ofițerul de marină Zucalas, care mai acum câteva luni atrăsese atenția guvernului și a opiniei publice asupra abuzurilor săvârșite la administrația flotei, a fost împușcat ieri în stradă. S'a deschis o anchetă. Atentatorul a dispărut fără urmă.

Surescitarea populației sporește. Se pare, că luptele politice vor izbucni din nou.

Provocările la duel sunt la ordinea zilei printre deputați.

Venizelos a declarat acum de curând, că boala de care suferă țara e mai greu de vindecat precum a crezut la început.

Cuvântarea lui Asquith la discuția Adresei în Camera Comunelor. Camera Comunelor. În cursul discuțiunii Adresei, d. Asquith a zis că poate desvolta frasa obicinuită în discursul Tronului și să zică că amicitiațiile internaționale ale Angliei, — cari nu sunt exclusive și nu au nici o tendință ostilă, s'au întărit cu trecerea anilor și că în toarce, cu cea mai mare cordialitate expresiunile cordiale și amicale ale d-lui Pichon, pronunțate în Senat față de Anglia. D. Asquith face de asemenea o foarte simpatică aluzie la celebrarea centenarului unității italiene: Italia s'a luptat pentru unitate și a obținut-o cu simpatia marelui majorității a poporului Angliei iar de atunci o cordialitate neîntreruptă există între cele două popoare și o amicitie durabilă s'a stabilit.

Din Bulgaria. Guvernul bulgar va pune la discuție zilele acestea proiectul pentru reforma constituției bulgare. Proiectul nu va întâmpina greutăți din partea opoziției, deoarece șefii și-au dat învoirea în fața regelui.

Punctele principale ale noului proiect sunt: Tronul bulgar e ereditar pentru urmașii regelui actual din familia Sachsen-Coburg-Gotha, în timp de pace nu se mai pot institui judecătoria extraordinare. Pe lângă miniștri se vor institui secretari de Stat.

Arestări senzaționale la Lemberg. „Neue Freie Presse” află din Lemberg că în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă mai mulți polițiști, jandarmi și detectivi au pătruns în locuința avocatului Pateck, unde era adunată o societate aleasă, în care, se discuta asupra evenimentelor dela universitatea din Cracovia și asupra tendințelor profesorului Zimmerman. Toate persoanele prezente au fost perchiziționate de polițiști. Perchiziția a durat până la orele 8 dimineața. Doamnele au fost perchiziționate de detectivi femeni. Poliția a confiscat o mulțime de cărți, ziare și scrisori.

Perchizițiile au continuat apoi la locuințele persoanelor în chestie, poliția a arestat 35 persoane, între cari sunt câțiva avocați, redactori și un medic. Doamna Sempolovska, conducătoarea mișcării feministe a fost de asemenea arestată.

Câțiva dintre cei arestați au fost puși în libertate azi dimineața.

Lupta dintre Arabi și trupe la Yemen. Arabii revoluționari din Yemen au atacat trupele de mai multe ori, dar au fost respinși. În aceste lupte au căzut 600 Arabi. Pierderile trupelor nu se cunosc.

Relații încordate între Rusia și China. Un fost trimis al Rusiei la Peking, a declarat, că China a păstrat în timpul din urmă ținută cu totul provocatoare față de Rusia.

Guvernul Chinei nu răspunde la nici o notă a Rusiei și toate pretensiunile Rusiei rămân neimplinite. După spusele acestui diplomat în prezent la Peking dominează influința germană. În curând însă Rusia va lua măsuri energice față de China, pentru a pune odată capăt acestei situații insuportabile.

Creștinii-sociali și delegațiunile. Partidul creștin-social a dat instrucțiuni membrilor creștinii-sociali din delegațiuni ca să înceapă o campanie împotriva guvernului comun, dar mai ales împotriva ministrului de război Schönaich.

Partidul cere oarecare garanții în schimbul votării bugetului comun.

Semioficiosul „Reichspost“ anunță că sesiunea delegațiilor se va prelungi și că bugetul comun se va vota abia pe la mijlocul lui Martie.

ECONOMIE.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

7 Februarie 1911.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul:

Grâu nou	
De Tisa	22:50—22:85
Din comitatul Albei	22:35—23:40
De Pesta	22:45—23:50
Bănățanesc	22:35—23:35
De Bacica	22:45—23:16
Secară de calitate I.	15:90—16:—
Orzul de nutreț, calitate I.	15:80—16:—
Ovăs de calitate I.	17:50—17:80
Cucuruz	15:05—11:30

Piața grânelor din Aradul-Nou.

7 Februarie 1911.

S'a vândut azi:

Grâu	800 mm.	10:40	—	10:65
Orz	"	7:40	—	7:50
Ovăs	"	7:50	—	7:60
Secară	"	7:—	—	7:10
Cucuruz	300 "	4:70	—	4:80

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg.

BIBLIOGRAFII.

—x—

La librăria diecezană să capătă:

Albumul armatei române 27 tablouri frumos lucrate în mai multe colori în mărime de 42/52 . . . . . Cor. 15.—

Album. Amintiri din România, cu ocaziunea jubileului de 40 ani de Domnie a M. S. Regelui Carol I. în 18 tablouri colorate . . . Cor. 3.—

Album, Amintiri din Războiul independenței 1877 - 1878 . . . Cor. 2:50

Dr. STEFAN TĂMĂȘDAN

medic univ. specialist în arta dentistică,

ARAD, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eliz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

POȘTA REDACȚIEI

D-lui Emil Pop. — Răspunsul îl veți primi în numărul viitor popular. Atunci se va scrie un articol în chestie din care veți putea trage mult folos și învățătură, cum să purcedeți și d-tră.

D-lui Petru Boldurean econom în Fibiș. În Europa întreagă nu este țară, care să nu aibă mai multe legi, și pe tot rotogolul pământului, care să aibă mai multe ordonări ca a noastră.

La fiecare lege și ordine e pus apoi, că acel om, care va călca cutare sau cutare paragraf are să plătească o pedeapsă astfel, că bietul nostru țaran nici nu mai știe, ce să facă ca să nu îi cadă cu droaia pedepsele pe cap.

Așa e și în cazul de față, pedeapsa v'a croit-o fibirăul pe baza arătării antistiei d-voastre, fiindcă juratul neamț de bună seamă v'a arătat la antistie. — În contra hotărârii acesteia în decurs de 15 zile se poate apela.

Noi din parte-ne vă putem însă profeți, că toată apelația ar fi înzădar.

D. viceșpan, care e prieten cu d. fibirău, și care e chemat să judece apelatele, fiți sigur, nu vă va crede pe d-voastră, ci pe d. fibirău; numai spese zădarnice v'ați face cu apelate. Noi avem în privința aceasta experiențe triste.

Va trebui să plătiți amendă, că este lege ca Românul să-și țină grajdul curat și să grijească să nu-i piară vitele, ca să aibă domnii vite grase și carne multă de mâncat. Însă nu este lege ca Românul să-și țină casa curată și să-și grijească de sănătate, că nu-i mare pagubă dacă pierе Românul.

„Turcul te bate, turcul te judecă“, ziceau strămoșii noștri. Ce credeți, oare s'au mai schimbat în spre bine pentru noi? — Dacă da, apelați!

POȘTA ADMINISTAȚIEI

A. H. Alsóvárd. Favor nu acordăm nimăru.

Redactor responsabil: Atanasiu Halmăgian.

Convocare

la adunarea generală ordinară a „Reuniunii I. de înmormântare a locuitorilor gr. or. din Bistrița“, care se va ținea **Duminecă în 19 Februarie 1911 st. n.** în capela română gr. or. din loc, sau la caz când nu s'ar prezenta membrii în numărul cerut, conform statutelor, atunci în **26 Februarie 1911 st. n.** la orele și locul sus numit, fără privire la numărul membrilor, cu următorul

Program: 1) Deschiderea adunării prin președinte. 2) Raportul comitetului despre anul de activitate 1910. 3) Raportul casierului despre starea casei cu finea anului 1910. 4) Raportul comisiei cenzurătoare peste anul de activitate 1910. 5) Pertractarea recursului lui Manchen Stefan înaintat în contra decisiunii comitetului adusă în 16 Octomvrie 1910. 6) Propuneri și interpelări. 7) Inchiderea adunării prin președinte.

Din ședința comitetului Reuniunii ținută la 5 Februarie 1911.

Pentru comitet:

Dr. V. Pahone,
director.

Un candidat de avocat cu praxă află aplicare momentană în cancelaria subscrișului.

Dr. Ioan Margita,
avocat, Algyógy.

Candidat de avocat

cu praxă află aplicare momentană la

Dr. Coriolan Steer
avocat în Tășnad (c. Sălăgiu).

Candidat de avocat

cu praxă bună, află momentan aplicare în cancelaria avocatului

Dr. Alexandru Morariu
Elisabetopol (Erzsébetváros).

Cumpăr

sau dau în schimb pentru alte obiecte:

Recipise de amanet,
aur, argint zdrobit și bijuterii,

Deutsch Izidor,
orologier și bijutier.
Arad, str. Weltzer János.
(Palatul Minorităților).

Magazinul de oroloage și bijuterii cel mai mare din Arad. Cea mai ieftină sursă de cumpărat. **Telefon 438.**

Cele mai noi susceperi de

plăci pentru gramofon:

Hulló falevél

din „Czigányszerelem“ și din „Balkáni hercegnő“

se capătă la

Koch Dániel

Arad, str. Deák-Ferencz.

Vis-à-vis de hotelul „Crucea albă“.

Imprumuturi

cu amortizație și imprumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijloace mai avantajose:

Biroul de intermediare:

Vig Lajos

Arad, Árpád-tér N. 5.

☎☎☎ Telefon Nr. 671. ☎☎☎

TIPOGRAFIA DIECEZANĂ

ARAD, STR. BATTYÁNYI 2.

Asortată fiind cu cel mai
variu și mai modern ma-
terial pentru lucrări ce
ating arta tipografică, se
recomandă a executa tot
felul de tipăriri ca: Do-
cumente, liste de escompt
percepțiuni și eroğațiuni,
învitări pentru petreceri.

